

2015

Ο Ρόλος της Πιστοποίησης-Σήμανσης
προϊόντων αγροτικής προέλευσης στην
αναζήτηση νέων αγορών: Η Περίπτωση του
Ροδάκινου στην Ελλάδα.

Φοιτήτρια: Κούτρα Αλκμήνη

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό σημείωμα	3
Στόχοι	4
Περίληψη – Δομή	5
Κεφάλαιο 1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	
1.1 Η έννοια της ποιότητας.....	6
1.2 Πιστοποίηση Ποιότητας και Οργανισμοί.....	10
1.2.1 Τυποποίηση.....	13
1.2.2 Πληροφόρηση-Εκπαίδευση.....	14
Κεφάλαιο 2. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	
2.1 Σύστημα διασφάλισης της υγιεινής των τροφίμων (HACCP).....	15
2.2 Πρότυπα και Οδηγίες Πιστοποίησης: Τρόφιμα και Τροφοδοσία.....	18
Κεφάλαιο 3. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	
3.1 Νομικές υποχρεώσεις των κατασκευαστών	36
3.2 Νομικές υποχρεώσεις των εισαγωγέων και διανομέων.....	38
3.3 Η Σήμανση CE σε 6 βήματα	39
3.4 Κοινοποιημένος οργανισμός	41
3.5 Εναρμονισμένα πρότυπα – Ένας αξιόπιστος τρόπος διασφάλισης της συμμόρφωσης	42
3.6 Πώς προστατεύεται το δημόσιο συμφέρον;.....	43
3.7 Ποιος πρέπει να αναμειχθεί και ποια είναι η απαραίτητη τεκμηρίωση;..	44

Κεφάλαιο 4. ΠΡΟΦΙΛ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

4.1 Νομική μορφή & Έτος ίδρυσης	46
4.2 Οργάνωση.....	47
4.3 Περιγραφή επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	49
4.3.1 Εύρος δραστηριοτήτων.....	49
4.3.2 Πελατολόγιο.....	50-51
4.4 Έργα	52
4.4.1 Συστήματα Διαχείρισης Γεωργικής Παραγωγής - Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Καλλιεργειών (Eurepgap, Agro, Tesco's Nature Choice, IFS, SQF 1000).....	52
4.4.2 Ανάπτυξη - Σχεδιασμός - Σύνταξη εξειδικευμένων Πρωτοκόλλων Ποιότητας - Προδιαγραφών Γεωργικής Παραγωγής Ροδάκινου, Αμπελιού, Ελιάς, Κηπευτικών θερμοκηπίου.....	52
4.4.3 Συστήματα Διαχείρισης Ασφάλειας και Υγιεινής Τροφίμων, Διαχείρισης Ποιότητας και Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (HACCP, ISO 22000, BRC, IFS, ISO 9001, ISO 14001, SQF 2000, QS).....	53
4.4.4 Προώθηση Προϊόντων Ποιότητας.....	54
Συμπεράσματα	55
Βιβλιογραφία	59

Εισαγωγικό σημείωμα

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των αναγκών για την ολοκλήρωση των σπουδών και την απόκτηση του πτυχίου, το οποίο παρέχεται από το τμήμα εμπορίας και διαφήμισης του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος.

Η εργασία δημιουργήθηκε με θέμα, τον ρόλο της πιστοποίησης –σήμανσης σε προϊόντα αγροτικής προέλευσης στην αναζήτηση νέων αγορών .

Ένα θέμα αρκετά επίκαιρο, καθώς μετά το Ρωσικό εμπάργκο στον αγροτικό κόσμο και ιδιαίτερα μετά το μεγάλο πλήγμα των ροδακινοπαραγωγών στην Ελλάδα,αμφισβητήθηκαν εκτός των άλλων και η ποιότητα των προϊόντων που εξάγονται από την χώρα μας.

Πρόκειται για μια έρευνα δευτερογενών στοιχείων, εξ' ολοκλήρου βασισμένη σε βιβλιογραφικές αναφορές.

Στόχοι

Γενικός Στόχος

Γενικός στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των ρόλων της πιστοποίησης-σήμανσης στα αγροτικά προϊόντα .

Ειδικοί Στόχοι

Οι ειδικοί στόχοι που θέτονται στην παρούσα εργασία είναι:

- Πώς η πιστοποίηση μπορεί να βοηθήσει στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων.
- Σε ποιο βαθμό η σήμανση των αγροτικών προϊόντων είναι αναγκαία για την εξαγωγή αυτών σε άλλες χώρες.
- Ποια τα οφέλη της πιστοποίησης των προϊόντων.
- Ποια είδη πιστοποίησης προϊόντων υπάρχουν.
- Πόσο σημαντικό ρόλο παίζει η ποιότητα στην ικανοποίηση του πελάτη.
- Τι είναι η σήμανση CE και πού χρησιμεύει.

Περίληψη – Δομή

Η παρούσα εργασία έχοντας ως κύριο θέμα τον ρόλο της πιστοποίησης-σήμανσης των προϊόντων αγροτικής προέλευσης, στην αναζήτηση νέων αγορών , εστιάζει αρχικά στον προσδιορισμό της έννοιας της ποιότητας .

Στη συνέχεια παρουσιάζει τα βασικά πρότυπα που χρησιμοποιούνται και εφαρμόζονται στην πράξη, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην διασφάλιση της υγιεινής των τροφίμων.

Δίνεται ιδιαίτερη βάση στο νομικό πλαίσιο, που είναι απαραίτητο να τηρηθεί και από την μεριά των κατασκευαστών, αλλά και των εισαγωγέων-διανομέων. Καταγράφονται βήμα βήμα οι διαδικασίες για σήμανση CE στα προϊόντα και αναφέρονται οργανισμοί οι οποίοι συμμετέχουν ενεργά σε αυτές τις διαδικασίες, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο καλύτερος τρόπος διασφάλισης της ποιότητας, ως προς το κοινό συμφέρον.

Τέλος, γίνεται μια αναφορά στην εταιρεία NOVACERT ΕΠΕ, η οποία κατέχει εξέχουσα θέση στο έργο της πιστοποίησης της ποιότητας στην Ελλάδα. Παρουσιάζεται, το προφίλ της εταιρείας, γνωρίζοντας την νομική μορφή της, την οργάνωση, αλλά ιδιαίτερα τονίζει την επιχειρηματική της δραστηριότητα, αναφέροντας ενδεικτικά κάποια από τα έργα που έχει πραγματοποιήσει σε βάθος χρόνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Η έννοια της Ποιότητας

Η ποιότητα που αφορά στις επιχειρήσεις, στη βιομηχανία και στη μηχανική σχετίζεται με την ανωτερότητα ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας. Η αντίληψη της ποιότητας είναι εν μέρει υποκειμενική και ερμηνεύεται από τον καθέναν διαφορετικά. Οι καταναλωτές εξετάζουν τις ποιοτικές προδιαγραφές ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας και τα συγκρίνουν με αντίστοιχα διαθέσιμα στην αγορά. Οι παραγωγοί λαβαίνουν υπόψη το βαθμό στον οποίο ένα προϊόν παράχθηκε σωστά.

Διάφοροι ορισμοί και μεθοδολογίες έχουν δημιουργηθεί για να υποβοηθήσουν τη διαχείριση των πτυχών που επηρεάζουν την ποιότητα της παραγωγικής διαδικασίας. Υπάρχουν δύο κοινές διαδικασίες σχετιζόμενες με την ποιότητα μέσα σε μία επιχείρηση. Η πρώτη είναι η διασφάλιση της ποιότητας (quality assurance) η οποία αφορά στην αποτροπή ελαττωματικής παραγωγής, όπως είναι η ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης ποιότητας (quality management system) και προληπτικές ενέργειες, όπως η πρόκληση σφαλμάτων και ανάλυση των επιπτώσεων (failure mode and effects analysis -FMEA). Η δεύτερη διαδικασία είναι ο έλεγχος ποιότητας (quality control), ο οποίος είναι περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο τον εντοπισμό ελαττωμάτων κατά την παραγωγή.

Δεν υπάρχει κάποιος αυστηρός ορισμός ως προς το τι είναι η ποιότητα που αφορά σε προϊόντα και υπηρεσίες.

Η Ποιότητα είναι διεθνώς αντιληπτή και συνώνυμη με τις υψηλού επιπέδου προσδοκίες σχετικά με την λειτουργικότητα μιας υπηρεσίας ή ενός προϊόντος. Με αυτή την έννοια, η ποιότητα δεν μπορεί να μετρηθεί με ακρίβεια [Garvin,1988]. Ορίζεται, επίσης, ως η πληρότητα των χαρακτηριστικών και των ιδιοτήτων ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας που έχει την δυνατότητα να ικανοποιεί της δεδομένες ανάγκες (ANSI/ASQC, 1978).

Το 1979 ο Philip B. Crosby έδωσε την δική του ερμηνεία για την ποιότητα, η οποία περιλαμβάνει τις παρακάτω αρχές. Η Ποιότητα έχει να κάνει με την

προσαρμογή στις απαιτήσεις. Επίσης, τα προβλήματα θα πρέπει να προσδιορίζονται από αυτούς που τα προκαλούν και επομένως η ποιότητα είναι ανέξοδη. Αυτό που προκαλεί το έξοδο είναι όταν δεν γίνεται μία εργασία σωστά από την αρχή. Ο τελικός στόχος της ποιότητας είναι μηδέν ελαττωματικά. (www.philipcrosby.com).

Πρώτος, προσδιόρισε την έννοια της ποιότητας ο Walter Shewhart (1931) λέγοντας ότι «ποιότητα είναι το πόσο καλό είναι ένα προϊόν». Με αυτή την έννοια, «η ποιότητα είναι απόλυτα και παγκόσμια αναγνωρίσιμη, πρόκειται για ένα σημείο το οποίο αποτελείται από μη διαπραγματεύσιμα όρια και υψηλή απόδοση. Έτσι, ενώ, δεν μπορεί να οριστεί ακριβώς, παρόλα αυτά, γίνεται αντιληπτή όπου υπάρχει» (Garvin, D.A. ,1988). Σύμφωνα με τον Bühner R. (1997), «...η κρίση του πελάτη αποφασίζει για την ποιότητα του προϊόντος».

Η απαίτηση για Ποιότητα προέκυψε ως ο μοναδικός κρίσιμος παράγοντας για την επιβίωση των επιχειρήσεων, ενώ, η εφαρμογή της αποτελεί ένα παγκόσμιο φαινόμενο. Αν και οι στόχοι εισαγωγής της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στους οργανισμούς είναι κοινοί, οι τρόποι εφαρμογής της διαφέρουν από επιχείρηση σε επιχείρηση (Mathews, B. P., Ueno, A., Kekale, T., Repka, M., Pereira, Z. L. and Silva, G. ,2001).

Η υπεροχή στην ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας, καθώς και, η ικανοποίηση του πελάτη είναι το ζητούμενο και η πρόκληση στον τομέα των υπηρεσιών. Η ικανοποίηση των αναγκών και των προσδοκιών των πελατών προσδιορίζει την ποιότητα στην διεκπεραίωση μίας υπηρεσίας. (Hung, B.N. ,2003).

Η Ποιότητα είναι διεθνώς αντιληπτή και συνώνυμη με τις υψηλού επιπέδου προσδοκίες σχετικά με τη λειτουργικότητα μίας υπηρεσίας ή ενός προϊόντος. Με αυτή την έννοια, η ποιότητα δεν μπορεί να μετρηθεί με ακρίβεια (Garvin, D.A. ,1988).

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαχείρισης Ποιότητας οριοθετεί την έννοια της Ποιότητας στον σύγχρονο επιχειρηματικό κόσμο. Είναι, λοιπόν, σκόπιμο να αναφέρουμε τις αρχές του.

Αρχικά, διατυπώνει, ότι, στο σύγχρονο και εξαιρετικά ευμετάβλητο επιχειρησιακό περιβάλλον, οι ανάγκες των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων συνεχώς αλλάζουν, ενώ, η ύπαρξη ευέλικτων επιχειρήσεων είναι πλέον επιτακτική. Έτσι, οι πρωτοπόρες επιχειρήσεις στην Διοίκηση της Ποιότητας γνωρίζουν τις υπάρχουσες και τις προσδοκώμενες ανάγκες τόσο των πελατών τους αλλά και των ανταγωνιστών τους. Οι στόχοι, οι στρατηγικές, οι πολιτικές και οι βραχυχρόνιοι ή μακροχρόνιοι

σχεδιασμοί που εφαρμόζουν έχουν σκοπό την επιβίωση και την ανάπτυξή τους. Η θεμελιώδης, λοιπόν, έννοια για την υπεροχή των επιχειρήσεων είναι ότι η Ποιότητα επιτυγχάνει αποτελέσματα που ικανοποιούν όλους τους ενδιαφερόμενους.

Ακόμη, η ικανότητα αυτών των επιχειρήσεων να εστιάζουν στις ανάγκες και στις προσδοκίες των ήδη υπαρχόντων, αλλά και, των ενδεχόμενων μελλοντικών πελατών τους, δημιουργεί την προϋπόθεση για πιστούς πελάτες και κατά συνέπεια, για μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς. Οι πελάτες, ως τελικοί αποδέκτες των υπηρεσιών τους απολαμβάνουν γρήγορη και άμεση εξυπηρέτηση. Δημιουργούνται, έτσι, μεταξύ τους, σχέσεις ποιότητας και εμπιστοσύνης. Επίσης, οι επιχειρήσεις σταθμίζουν την δραστηριότητα των ανταγωνιστών τους και κατανοούν σε βάθος τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα. Για να υλοποιηθούν όλα τα παραπάνω απαιτείται:

- ✓ Εμπνευσμένη καθοδήγηση από χαρισματικούς ανθρώπους.
- ✓ Οι διοικήσεις αυτών των εταιριών να είναι σε θέση να θέτουν σαφή στόχους και ξεκάθαρες κατευθύνσεις.
- ✓ Να Αναπτύσσουν και διευκολύνουν την επίτευξη κάθε αποστολής και οράματος.
- ✓ Να Εμπνέουν τους εργαζόμενους, δημιουργούν αξίες, και προάγουν την ηθική και την εργασιακή κουλτούρα.
- ✓ Επιπλέον, σε δύσκολες επιχειρησιακές περιόδους να συνεχίζουν να εμπνέουν εμπιστοσύνη και σταθερότητα στους εργαζομένους, ενώ, δεν διστάζουν να τους καθοδηγήσουν αποτελεσματικά στις νέες διαμορφωμένες συνθήκες.

Είναι, δηλαδή, εξ ολοκλήρου δεσμευμένοι απέναντι στη συνεχή ανάπτυξη, εφαρμογή και διαρκή βελτίωση του διοικητικού τους συστήματος. Παρακάτω παρατίθενται συνοπτικά διάφοροι ορισμοί που έχουν δοθεί από εταιρίες, οργανισμούς και επιστήμονες που έχουν ασχοληθεί με το αντικείμενο.

- ✓ ISO 9000: "Ο βαθμός στον οποίο ένα σύνολο εγγενών χαρακτηριστικών πληροί τις απαιτήσεις." Το πρότυπο ορίζει την απαίτηση ως ανάγκη ή προσδοκία. (www.iso.org)
- ✓ ISO 8402: Η ποιότητα ορίζεται ως "το σύνολο των γνωρισμάτων και χαρακτηριστικών ενός προϊόντος ή υπηρεσίας τα οποία έχουν σχέση με την ικανότητα του να ικανοποιεί άμεση ή έμμεση ανάγκη". (www.iso.org)
- ✓ Six Sigma: "Ο αριθμός των ελαττωματικών ανά εκατομμύριο προϊόντων" (www.isixsigma.com)

- ✓ Subir Chowdhury: "Η ποιότητα συνδυάζει την δύναμη του λαού και τη δύναμη της παραγωγικής διαδικασίας." (subirchowdhury.com)
- ✓ Philip B. Crosby: "Συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις". Οι απαιτήσεις μπορεί να μην αντιπροσωπεύουν πλήρως τις προσδοκίες των πελατών. Ο Crosby το αντιμετωπίζει αυτό ως ένα ξεχωριστό πρόβλημα. (www.philipcrosby.com)
- ✓ Joseph M. Juran: "Καταλληλότητα προς χρήση." Η καταλληλότητα ορίζεται από τον πελάτη. (www.juran.com)
- ✓ Noriaki Kano: Ο Noriaki Kano και άλλοι, παρουσιάζουν ένα δισδιάστατο μοντέλο της ποιότητας: "υποχρεωτικής ποιότητας" και "ελκυστικής ποιότητας". Το πρώτο είναι κοντά στην "καταλληλότητα για χρήση" και το τελευταίο είναι αυτό που ο πελάτης θα προτιμούσε, αλλά δεν το έχει ακόμα υπόψη του. Οι υποστηρικτές χαρακτηρίζουν αυτό το μοντέλο πιο συνοπτικά ως εξής: "Προϊόντα και υπηρεσίες που πληρούν ή υπερβαίνουν τις προσδοκίες των πελατών". (Berger et al., 1993)
- ✓ Robert Pirsig: "Το αποτέλεσμα του ενδιαφέροντος για του πελάτες". (robertpirsig.org)
- ✓ Genichi Taguchi (1986):
 - α. "Ομοιογένεια γύρω από έναν επιθυμητό στόχο." Η ιδέα είναι να μειωθεί η τυπική απόκλιση στα προϊόντα, και να διατηρηθεί το εύρος των προϊόντων σε μία συγκεκριμένη τυπική απόκλιση με λίγες εξαιρέσεις.
 - β. "Η απώλεια ενός προϊόντος γίνεται αντιληπτή από την κοινωνία μετά την κυκλοφορία του." Ο ορισμός της ποιότητας βασίζεται σε μια πιο ολοκληρωμένη άποψη του παραγωγικού συστήματος.
- ✓ American Society for Quality: Ο καθένας μπορεί να αποδώσει το δικό του ορισμό στον όρο ποιότητα. Ως προς την τεχνική χρήση η ποιότητα μπορεί να συνεπάγεται τα εξής:
 - α. Τα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας που έχει την ικανότητα να ικανοποιεί ανάγκες που εκφράζονται άμεσα ή έμμεσα από τους πελάτες.
 - β. Ένα προϊόν ή μία υπηρεσία που πληροί όλες τις ανάγκες του πελάτη. (asq.org)
- ✓ Peter Drucker: "Η ποιότητα σε ένα προϊόν ή μία υπηρεσία δεν έχει να κάνει με το τι παρέχει ο προμηθευτής, έχει να κάνει με το τι αποκομίζει και πόσα είναι διατεθειμένος να πληρώσει ο πελάτης για αυτό." (www.druckerinstitute.com)

- ✓ W. Edwards Deming: Επικεντρώνεται στην “αποτελεσματική παραγωγή της ποιότητας που αναμένει η αγορά” και συσχέτισε την ποιότητα και τη διαχείριση: “Τα κόστη πέφτουν και η παραγωγικότητα αυξάνεται καθώς επιτυγχάνεται βελτίωση της ποιότητας μέσω καλύτερης διαχείρισης της σχεδίασης, της μηχανικής και των δοκιμών.” (www.druckerinstitute.com)
- ✓ GeraldM. Weinberg: "Αξία προς ένα άτομο" (www.geraldmweinberg.com)

1.2 Πιστοποίηση Ποιότητας και Οργανισμοί

(α) Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO)

Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης γνωστός και ως ISO (International Organization for Standardization) είναι μια διεθνής οργάνωση δημιουργίας και έκδοσης προτύπων που αποτελείται από αντιπροσώπους των εθνικών οργανισμών τυποποίησης. Ο οργανισμός ιδρύθηκε στις 23 Φεβρουαρίου του 1947 και παράγει τα παγκόσμια βιομηχανικά και εμπορικά πρότυπα, τα επονομαζόμενα πρότυπα ISO.

Μεταξύ αυτών που συμμετέχουν στον ISO, συγκαταλέγονται μεγάλες εταιρίες και τουλάχιστον ένα σωματείο προτυποποίησης από κάθε κράτος μέλος. Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης συνεργάζεται στενά με την Διεθνή Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή (International Electrotechnical Commission, IEC), η οποία είναι υπεύθυνη για την προτυποποίηση των ηλεκτρικών συσκευών.

Μία ευρέως διαδεδομένη οικογένεια πρότυπων ποιότητας είναι το ISO 9000. Τα πρότυπα που θέτει το ISO 9000 σχετίζονται με τα συστήματα διαχείρισης ποιότητας και είναι σχεδιασμένα να βοηθούν τους οργανισμούς να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πελατών και άλλων ενδιαφερομένων μερών.

Μπορούν να ληφθούν ανεξάρτητες επιβεβαιώσεις ότι οι οργανισμοί πληρούν τις απαιτήσεις του ISO 9001 από τρίτους οργανισμούς πιστοποίησης. Πάνω από ένα εκατομμύριο παραγωγικές οργανώσεις σε όλο τον κόσμο έχουν πιστοποιηθεί ανεξάρτητα κάνοντας το ISO 9001 ένα από τα πιο ευρέως χρησιμοποιούμενα εργαλεία διαχείρισης στον κόσμο σήμερα.

(β) Η Διεθνής Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή (IEC)

Η Διεθνής Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή (IEC) είναι ένας μη κερδοσκοπικός, μη κυβερνητικός οργανισμός τυποποίησης που προετοιμάζει και δημοσιεύει Διεθνή Πρότυπα για όλες τις ηλεκτρικές, ηλεκτρονικές και τις σχετικές τεχνολογίες. Τα πρότυπα της IEC καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τεχνολογιών από την ηλεκτροπαραγωγή, τη μεταφορά και διανομή οικιακών συσκευών και τον εξοπλισμό γραφείου, τους ημιαγωγούς, τις οπτικές ίνες, τις μπαταρίες, την ηλιακή ενέργεια, τη ναυτοτεχνολογία και τη θαλάσσια ενέργεια κλπ. Η IEC διαχειρίζεται επίσης τρία παγκόσμια συστήματα αξιολόγησης ως προς την συμμόρφωση του εξοπλισμού, των συστημάτων ή των εξαρτημάτων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα που θέτει.

Το πεδίο της IEC συμπεριλαμβάνει όλες τις ηλεκτροτεχνολογίες, περιεχομένης της παραγωγής και διανομής ενέργειας, της ηλεκτρονικής, της μαγνητικής και της ηλεκτρομαγνητικής, της ηλεκτροακουστικής, των πολυμέσων και των τηλεπικοινωνιών, καθώς και τους συναφείς γενικούς κλάδους όπως είναι η ορολογία και τα σύμβολα, η ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα, οι μετρήσεις και οι επιδόσεις, η αξιοπιστία, ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη, η ασφάλεια και το περιβάλλον.

(γ) Ο Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)

Ο Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΛΟΤ Α.Ε.) είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και ιδρύθηκε με το άρθρο 1 του Νόμου 372/1976. Από το 1997, ο ΕΛΟΤ λειτουργεί ως Ανώνυμη Εταιρεία. Ο ΕΛΟΤ χρηματοδοτείται από το κράτος, εποπτεύεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο.

Σκοπός του ΕΛΟΤ είναι η προαγωγή και εφαρμογή της τυποποίησης και των δραστηριοτήτων που είναι συναφείς και απορρέουν από αυτή.

Ο ΕΛΟΤ δραστηριοποιείται στους εξής τομείς:

1. Τυποποίηση

Η Τυποποίηση είναι η διαδικασία μέσω της οποίας δημιουργούνται τα Πρότυπα. Πρότυπα εκπονούνται για δραστηριότητες, διεργασίες και προϊόντα. Τα προϊόντα μπορεί να είναι υλικά (π.χ. βιομηχανικά προϊόντα), άυλα (π.χ. υπηρεσίες, λογισμικό) ή συνδυασμός αυτών.

Στην Ελλάδα, ο μοναδικός φορέας που είναι υπεύθυνος για την εκπόνηση, έγκριση, έκδοση και διάθεση των Ελληνικών Προτύπων είναι ο ΕΛΟΤ. Η εκπόνηση των Προτύπων γίνεται από Τεχνικές Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας του ΕΛΟΤ στις οποίες εκπροσωπούνται οι ενδιαφερόμενοι φορείς του Δημόσιου και του Ιδιωτικού Τομέα, επιδιώκοντας την επίτευξη της μέγιστης δυνατής συναίνεσης μεταξύ τους.

Στο πλαίσιο αυτό, στον ΕΛΟΤ λειτουργούν περισσότερες από 190 Τεχνικές Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας, έχοντας ως μέλη τους πλέον των 1100 διακεκριμένων Ελλήνων επιστημόνων.

Στον ΕΛΟΤ έχει συσταθεί το Εθνικό Συμβούλιο Τυποποίησης, το οποίο είναι το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο της πολιτείας επί θεμάτων τυποποίησης. Σ' αυτό μετέχουν 15 μέλη, τα οποία εκπροσωπούν υπουργεία, επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς και τους καταναλωτές.

Η ένταξη και ενεργός συμμετοχή του ΕΛΟΤ στις ευρωπαϊκές και διεθνείς διαδικασίες Τυποποίησης και τους Οργανισμούς που τις διαχειρίζονται (ISO & IEC για τη Διεθνή Τυποποίηση, CEN, CENELEC, ETSI, EOTA για την Ευρωπαϊκή Τυποποίηση) προσδίδουν στα Ελληνικά Πρότυπα το απαραίτητο διεθνές κύρος και αναγνώριση. Επιπλέον, με τη συμμετοχή του ΕΛΟΤ στους Οργανισμούς αυτούς, παρέχεται η δυνατότητα διατύπωσης και στήριξης των ελληνικών θέσεων, ενώ μέσω της υιοθέτησης των Διεθνών και Ευρωπαϊκών Προτύπων ως Ελληνικών, επιτυγχάνεται η απαιτούμενη συμβατότητα και μεταφέρεται πολύτιμη τεχνογνωσία.

2. Πληροφόρηση-Εκπαίδευση

Ο ΕΛΟΤ παρέχει πληροφόρηση είτε ηλεκτρονικά μέσω του διαδικτύου ή μέσω επικοινωνίας με τις υπηρεσίες του, για θέματα Τυποποίησης, Πιστοποίησης, Δοκιμών, Ποιότητας καθώς και Κοινοτικής νομοθεσίας.

Ο ΕΛΟΤ διοργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια είτε ανοικτά προς το κοινό ή ενδοεπιχειρησιακά σύμφωνα με απαιτήσεις που καθορίζονται από επιχειρήσεις, φορείς, οργανισμούς κλπ. Η θεματολογία των σεμιναρίων αυτών σχετίζεται με την Τυποποίηση, την Πιστοποίηση, τις Δοκιμές, την Ποιότητα και συναφή με αυτές αντικείμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Σύστημα διασφάλισης της υγιεινής των τροφίμων (HACCP)

Στον 20ο αιώνα σημειώθηκαν πολλές αλλαγές στον τομέα της διατροφής του ανθρώπου. Στις δυτικές κυρίως κοινωνίες εδραιώθηκε μια μορφή αστικής ζωής, όπου την ευθύνη της παραγωγής και διάθεσης των τροφίμων ανέλαβαν κάθε μορφής επιχειρήσεις τροφίμων.

Στην αρχή του νέου τρόπου ζωής το κύριο πρόβλημα της διατροφής εξακολουθούσε να είναι η ποσότητα και η επάρκεια τροφίμων. Με την πάροδο όμως των ετών και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου πολλών κοινωνιών καθώς και την αύξηση των απαιτήσεων του καταναλωτή, ένα νέο πρόβλημα άρχισε να εμφανίζεται και να απαιτεί την λύση του: Η ασφάλεια των τροφίμων.

Σε αντίθεση με τους περισσότερους βιομηχανικούς κλάδους, ο κλάδος των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων παρουσιάζει εγγενείς αδυναμίες και ιδιαιτερότητες στους τομείς των προδιαγραφών και προτύπων, εξαιτίας της φύσης και της πολυπλοκότητας των προϊόντων, καθώς και του σημαντικού αριθμού των εξωγενών παραγόντων που επιδρούν σε παραμέτρους ποιότητας.

Εκτός από τις ειδικές προδιαγραφές ποιότητας που πρέπει να έχουν τα προϊόντα τροφίμων, θα πρέπει επιπλέον να εγγυώνται ότι είναι ασφαλή για την υγεία του καταναλωτή. Μετά μάλιστα από τις πρόσφατες διατροφικές κρίσεις που υπέστη ο κλάδος των τροφίμων, αποκτά ιδιαίτερη σημασία τα προϊόντα τροφίμων να περιλαμβάνουν διαδικασίες και προληπτικά μέτρα ελέγχου που εγγυώνται την ασφάλεια και την υγιεινή σε όλα τα στάδια παραγωγής τους και πιο συγκεκριμένα από τον «αγρό μέχρι το πιάτο» του καταναλωτή.

Αυτό οδηγεί στην μετατόπιση της ευθύνης σε όλους όσους εμπλέκονται στην παραγωγή και διακίνηση των τροφίμων.

Ένα προϊόν, ακόμη και αν είναι ασφαλές, μπορεί να γίνει επικίνδυνο αν κατά την διάρκεια της παραγωγής και διακίνησης, δεν τηρηθούν κανόνες ορθής υγιεινής και ασφαλούς βιομηχανικής πρακτικής. Αυτό καταδεικνύει την αναγκαιότητα των σημάτων ποιότητας, τα οποία αποδεικνύουν την συμμόρφωση του προϊόντος προς τους κανόνες αυτούς, αλλά και προς την νομοθεσία. Ταυτόχρονα προσδίδουν φήμη και αναγνωρισιμότητα στο προϊόν και στον παραγωγό-προμηθευτή, γεγονός το οποίο οδηγεί στην ανάπτυξη και εξωστρέφεια των επιχειρήσεων .

Η ασφάλεια των τροφίμων, αποτελεί πρωταρχικής σημασίας παράγοντα της ποιότητας των τροφίμων και αφορά την προστασία του καταναλωτή με την παραγωγή τροφίμων τα οποία δεν θα προκαλέσουν βλάβη στην υγεία του καταναλωτή. Αποτελεί ηθική και νομική υποχρέωση του παρασκευαστή και των δημοσίων αρχών αλλά και πρωταρχικής σημασίας απαίτηση του καταναλωτή.

Η εφαρμογή ενός συστήματος HACCP (Hazard Analysis - Critical Control Points - Ανάλυση Κινδύνων- Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου) είναι ικανή να διασφαλίσει την παραγωγή ασφαλών προϊόντων.

Το σύστημα HACCP αποτελεί μια συστηματική προσέγγιση στην αναγνώριση των μικροβιολογικών, χημικών και φυσικών κινδύνων της παραγωγικής διαδικασίας, στην εκτίμηση των κινδύνων και τελικά στον έλεγχο τους.

Το σύστημα HACCP έχει ως στόχο τη διασφάλιση της υγιεινής των τροφίμων και εντοπίζει σε κάθε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας, τους πιθανούς μικροβιολογικούς, χημικούς και φυσικούς κινδύνους, διερευνά τις πιθανές αιτίες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, και εγκαθιστά τους αναγκαίους μηχανισμούς ελέγχου.

Το σύστημα HACCP, τονίζει το ρόλο που έχει ο κάθε παραγωγός τροφίμων στην πρόληψη και επίλυση προβλημάτων. Η διαπίστωση της απώλειας ελέγχου δεν γίνεται πλέον μόνο από τις αρμόδιες αρχές με τη βοήθεια επιθεωρήσεων και αναλύσεων στα τελικά προϊόντα. Η εφαρμογή ενός συστήματος HACCP, εκτός από την εγγύηση για την ασφάλεια του τροφίμου, συμβάλλει στην καλύτερη αξιοποίηση των οικονομικών πόρων μιας επιχείρησης και στην αποτελεσματικότερη ανταπόκριση σε πιθανά προβλήματα. Επιπλέον, μπορεί να συμβάλει στη διευκόλυνση της διαδικασίας ελέγχου από τις αρμόδιες κρατικές αρχές αλλά και στην αύξηση της εμπιστοσύνης στον τομέα της ασφάλειας της παγκόσμιας εμπορίας τροφίμων. Το σύστημα HACCP, βασίζεται σε 7 βασικές αρχές οι οποίες παρατίθενται παρακάτω:

Αρχή 1: Προσδιορισμός και ανάλυση των κινδύνων (Hazard Analysis) και καθορισμός των απαραίτητων προληπτικών μέτρων για τον έλεγχό τους.

Αρχή 2: Προσδιορισμός των κρίσιμων σημείων ελέγχου (Critical Control Points).

Τα Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (C.C.P.) είναι τα σημεία της παραγωγικής διαδικασίας στα οποία μπορεί να εφαρμοστεί έλεγχος απαραίτητος για την πρόληψη ή εξάλειψη ή τη μείωση σε αποδεκτά επίπεδα ενός κινδύνου για την ασφάλεια των τροφίμων. Ο προσδιορισμός ενός Κρίσιμου Σημείου Ελέγχου απαιτεί μια λογική προσέγγιση.

Αρχή 3: Καθιέρωση κρίσιμων ορίων για κάθε κρίσιμο σημείο ελέγχου.

Τα κρίσιμα όρια αναφέρονται σε καθοριζόμενα όρια μιας παρατήρησης, μέτρησης ή παραμέτρου και αποτελούν τα «απόλυτα όρια αποδοχής» για το κάθε κρίσιμο σημείο. Το κρίσιμο όριο είναι η τιμή / κριτήριο το οποίο διαχωρίζει το αποδεκτό από το μη αποδεκτό.

Αρχή 4: Σύστημα παρακολούθησης για κάθε κρίσιμο σημείο ελέγχου.

Δημιουργείται ένα ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου, στο οποίο καθορίζονται σαφώς οι απαιτήσεις εποπτείας, ελέγχου και καταγραφής για τη διατήρηση των κρίσιμων σημείων ελέγχου εντός των Κρισίμων Ορίων.

Αρχή 5: Καθιέρωση των διορθωτικών ενεργειών για κάθε κρίσιμο σημείο ελέγχου.

Καθορίζονται οι διαδικασίες για την ανάληψη διορθωτικών ενεργειών σε περιπτώσεις κατά τις οποίες διαπιστώνονται αποκλίσεις και κατανέμονται οι αρμοδιότητες για την εφαρμογή τους. Στις διορθωτικές ενέργειες περιέχονται τόσο όσες αφορούν στην επαναφορά της διεργασίας εντός των αποδεκτών ορίων, όσο και όσες αφορούν στη διαχείριση των παραχθέντων προϊόντων κατά το χρόνο στον οποίο η διαδικασία ήταν εκτός ελέγχου.

Αρχή 6: Καθιέρωση διαδικασιών επαλήθευσης και επικύρωσης του συστήματος HACCP.

Πρέπει να αναπτυχθούν όλες οι αναγκαίες διαδικασίες επαλήθευσης για τη σωστή συντήρηση του συστήματος HACCP και τη διασφάλιση της ομαλής και αποτελεσματικής του λειτουργίας.

Αρχή 7: Καθιέρωση της τεκμηρίωσης της λειτουργίας του συστήματος HACCP.

Είναι επιβεβλημένο, να ενημερώνονται και να τηρούνται αρχεία μέσω των οποίων θα πιστοποιείται η σωστή εφαρμογή του συστήματος HACCP, θα ελέγχεται η εκτέλεση των διορθωτικών ενεργειών (στις περιπτώσεις απόκλισης) και κατά τον τρόπο αυτό θα αποδεικνύεται η παραγωγή ασφαλών προϊόντων στις ελεγκτικές αρχές.

2.2 Πρότυπα και Οδηγίες Πιστοποίησης: Τρόφιμα και Τροφοδοσία

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται βασικά πρότυπα που χρησιμοποιούνται και εφαρμόζονται στην πράξη.

(A) ISO 9001:2008: ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ορισμός: Το πρότυπο ISO 9001:2008 είναι ένα από τα πιο διαδεδομένα πρότυπα το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε όλους τους τύπους επιχειρήσεων και οργανισμών ανεξάρτητα από το μέγεθος και τη δραστηριότητά τους. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στις εργασίες Paulo Sampaiο (2008), Sampaiο, P, Saraiva, P & Rodrigues, A (2009).

Σκοπός: Η οργάνωση και η δημιουργία ενός πλαισίου λειτουργίας στην επιχείρηση ώστε να παρέχει προϊόντα ή/και υπηρεσίες με βάση τις ανάγκες του πελάτη.

Οφέλη: Η εφαρμογή συστήματος κατά ISO 9001 θέτει τα θεμέλια για ένα περιβάλλον συνεχούς βελτίωσης στην επιχείρηση. Συγκεκριμένα, με την κατάλληλη εφαρμογή του, οι επιχειρήσεις μπορούν να αποκομίσουν οφέλη όπως:

- ✓ Μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα.
- ✓ Βελτιωμένη παραγωγικότητα / αποδοτικότητα.
- ✓ Μειωμένες δαπάνες (αποφυγή περιττών εργασιών, ενσωμάτωση διαδικασιών, βελτιωμένη ροή διεργασιών κλπ).
- ✓ Βελτιωμένη ποιότητα υπηρεσιών / προϊόντων.
- ✓ Αυξημένες πωλήσεις / Ικανοποιημένους πελάτες.

(B) ISO 14001: ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ορισμός: Το Διεθνές Πρότυπο ISO 14001 καθορίζει τις απαιτήσεις για την ανάπτυξη και την εφαρμογή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο σύγγραμμα του Σακκά, Ν. (2001).

Το πρότυπο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε είδος δραστηριότητας και σε κάθε μέγεθος οργανισμού δεδομένου ότι κάθε επιχείρηση επηρεάζει σε μικρό ή μεγάλο βαθμό το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη συνολικής συμβολής στην προστασία του περιβάλλοντος και στην πρόληψη

της ρύπανσης, η εφαρμογή ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, κρίνεται απαραίτητη.

Οικονομικά οφέλη:

- ✓ Εξάλειψη του κόστους που μπορεί να προκύψει από την μη τήρηση της νομοθεσίας και την ενδεχόμενη επιβολή προστίμων που μπορεί να επηρεάσει και την φήμη της εταιρείας.
- ✓ Εφαρμογή προγραμμάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης πέραν των απαιτήσεων της νομοθεσίας και εξοικονόμηση κόστους από την εφαρμογή αυτών.
- ✓ Μείωση του κόστους διαχείρισης αποβλήτων και της κατανάλωσης φυσικών πόρων μέσω
- ✓ προγραμμάτων διαχείρισης και ορθολογικής χρήσης α' υλών και φυσικών πόρων.

Περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη:

- ✓ Ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευαισθησίας του οργανισμού σας και σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών σας.
- ✓ Εξασφάλιση πλήρους νομοθετικής συμμόρφωσης.
- ✓ Διευκόλυνση της συνεργασίας σας με άλλους οργανισμούς που απαιτούν την εφαρμογή
- ✓ συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης.
- ✓ Πλήρης ενσωμάτωση του προσωπικού στην εφαρμογή και την τήρηση του συστήματος.

(Γ) ISO 16001: ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ορισμός: Το Διεθνές Πρότυπο EN 16001:2009 είναι ένα Ευρωπαϊκό Πρότυπο που καθορίζει τις απαιτήσεις ενώ παράλληλα καθοδηγεί για την ανάπτυξη ενός συστήματος ενεργειακής διαχείρισης για επιχειρήσεις που επιδιώκουν τον έλεγχο και τη μείωση της κατανάλωσης της ενέργειας. Βασίζεται στη συμμόρφωση με τις νομοθετικές απαιτήσεις και αναμένεται να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με ισχύοντες και μελλοντικές νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας και την εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο σύγγραμμα του

Beggs, C. (2002) και στο I.S. EN 16001:2009. Energy Management Systems – requirements with guidance for use (2009).

Το EN 16001:2009 απευθύνεται σε όλες τις επιχειρήσεις και οργανισμούς (ιδιωτικού και δημοσίου χαρακτήρα) ανεξαρτήτου μεγέθους και δραστηριότητας αλλά ταιριάζει περισσότερο στις επιχειρήσεις που έχουν σημαντική κατανάλωση ενέργειας ή εκπομπές αερίων που εμπλέκονται στο φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Το πρότυπο μπορεί να εφαρμοστεί ως ανεξάρτητο, αλλά και ως τμήμα άλλων συστημάτων διαχείρισης που ήδη εφαρμόζονται από την επιχείρηση, όπως το ISO 14001 ή το ISO 9001.

Οφέλη:

- ✓ Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας
- ✓ Ο αυτοπροσδιορισμός της ενεργειακής τους κατανάλωσης και της επιρροής τους στο φαινόμενο του θερμοκηπίου
- ✓ Η συμβολή της επιχείρησης στην παγκόσμια προσπάθεια για την μείωση της επιβάρυνσης του πλανήτη
- ✓ Η ανάπτυξη βιομηχανικής πολιτικής για τη μείωση της άσκοπης κατανάλωσης των διαθέσιμων πόρων και τη βελτίωση των παραγωγικών διαδικασιών
- ✓ Η ικανοποίηση μερίδας πελατών τους με περιβαλλοντική συνείδηση
- ✓ Η ενίσχυση της συνείδησης του προσωπικού της επιχείρησης σχετικά με την άσκοπη κατανάλωση της ενέργειας και τις επιδράσεις της στο περιβάλλον
- ✓ Η απόδειξη πως η επιχείρηση λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και του φαινομένου του θερμοκηπίου

(Δ) OHSAS 18001: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ορισμός: Το OHSAS 18001 αποτελεί ένα από τα πιο αναγνωρισμένα πρότυπα διεθνώς για τα Συστήματα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία. Ο στόχος των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν το σύστημα, είναι η δραστική μείωση των συμβάντων υγείας και ατυχημάτων κατά την εργασία. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, η διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων αποτελεί σημαντικό θέμα στις σημερινές επιχειρήσεις. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στην εργασία του O'Connell, R. (2004).

Οφέλη:

- ✓ Μείωση χαμένου χρόνου από ασθένειες και ατυχήματα, μέσω μιας συστηματικής προσέγγιση στην εκτίμηση της επικινδυνότητας και στη διαχείριση κινδύνων, συμβάλλοντας στην παροχή ασφαλούς περιβάλλοντος στον χώρο της εργασίας.
- ✓ Βελτιωμένο ηθικό προσωπικού και μέσω αυτού αύξηση της παραγωγικότητας.
- ✓ Εξοικονόμηση πόρων από ασφαλιστικές διεκδικήσεις.
- ✓ Εξοικονόμηση πόρων από μειωμένα ασφάλιστρα.

(E) SA 8000: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ορισμός: Το SA 8000 είναι ένα από τα πλέον αναγνωρίσιμα πρότυπα διεθνώς, το οποίο ενσωματώνει την αποτελεσματική χρήση ενός Συστήματος Διαχείρισης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, παρέχοντας παράλληλα κίνητρο για τη διαρκή βελτίωση των εργασιακών συνθηκών στην επιχείρηση. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο σύγγραμμα του Cozzens S., (2005).

Το SA 8000 είναι διεθνές πρότυπο το οποίο και συντελεί στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας βασιζόμενο σε διεθνείς συμβάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το πρότυπο εκδόθηκε για πρώτη φορά από τον SAI (Social Accountability International) το 1997, αναθεωρήθηκε το 2001 και εκδόθηκε για τρίτη φορά το 2008. Παρέχει μία κατανοητή και ευρύτατα αποδεκτή βάση για την διασφάλιση δίκαιων και με σεβασμό προς τον άνθρωπο συνθηκών εργασίας.

Εφαρμογή: Η πιστοποίηση με το πρότυπο αυτό απευθύνεται σε επιχειρήσεις και βοηθά στην εφαρμογή κανόνων και πρακτικών καταστάσεων στην εργασιακή ζωή με αντικείμενα αρκετά συγκεκριμένα.

Μία εταιρεία επιλέγοντας την πιστοποίηση της με το SA 8000, δηλώνει την ευαισθητοποίηση και το ενδιαφέρον για την εργασιακή ζωή δίνοντας την δυνατότητα υπεροχής της, αλλά και διαφοροποίησης. Για την πιστοποίηση μια εταιρείας από τους ανεξάρτητους φορείς πιστοποίησης, εφαρμόζεται αξιολόγηση της εταιρικής πρακτικής σε ένα ευρύ φάσμα των ζητημάτων της εργασιακής ζωής.

Παράλληλα εξετάζεται και αξιολογείται συνολικά και το Σύστημα Διαχείρισης που εφαρμόζει η εταιρεία. Ζητούνται πάντα και πρέπει να εξασφαλίζονται τρέχουσες αποδεκτές πρακτικές.

Για την καλύτερη εφαρμογή αυτού του συστήματος η εταιρεία, μπορεί να ζητά ουσιαστική συμμετοχή των εργαζομένων, η οποία είναι το καλύτερο μέσον για την εξασφάλιση σημαντικής αλλαγής καθώς την διατήρηση και η βελτίωση του συστήματος.

Οφέλη:

- ✓ Βελτιωμένο ηθικό του προσωπικού.
- ✓ Η εταιρεία κερδίζει περισσότερες και πιο αξιόπιστες επιχειρησιακές συνεργασίες.
- ✓ Σημαντική ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.
- ✓ Μέσω του Συστήματος μπορεί να μειώσει τον κύκλο εργασιών προσωπικού.
- ✓ Καλύτερη επικοινωνία εργαζόμενων-προϊσταμένων.
- ✓ Ενισχύει τη δέσμευση της επιχείρησης σε θέματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

(ΣΤ) BRC: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ BRITISH RETAIL CONSORTIUM

Ορισμός: Ο Βρετανικός Οργανισμός Λιανεμπορίου (BRC) έχει εκδώσει ένα Τεχνικό Πρότυπο (BRC Food) για τις επιχειρήσεις που παράγουν προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (Private Label), προϊόντα προς εξαγωγή και προϊόντα που απευθύνονται σε Super Markets.

Εφαρμογή: Το πρότυπο αυτό έχει αναπτυχθεί για να βοηθήσει τους πωλητές λιανικής στην τήρηση των νομικών υποχρεώσεών τους και για να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.

Οφέλη:

- ✓ Δυνατότητα εξαγωγών προϊόντων στην Μεγάλη Βρετανία.
- ✓ Δυνατότητα σύναψης συμφωνιών με μεγάλα Super Markets, που απαιτούν οι προμηθευτές τους να είναι πιστοποιημένοι κατά BRC.
- ✓ Αυξημένη Ανταγωνιστικότητα.

(Z) IFS: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ INTERNATIONAL FOOD STANDARD

Ορισμός: Το IFS είναι ένα πρότυπο σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων, το οποίο έχει αναπτυχθεί από το Γερμανικό και Γαλλικό Σύνδεσμο Λιανέμπορων σε συμφωνία και εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας για την Ασφάλεια των Τροφίμων-GFSI. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο σύγγραμμα των Garcia Martinez, M., Poole, O.(2004).

Εφαρμογή: Το πρότυπο IFS απευθύνεται στις επιχειρήσεις που επεξεργάζονται τυποποιούν ή συσκευάζουν τρόφιμα και τα οποία είτε με την μορφή Private Label προϊόντων είτε και με την επωνυμία τους καλύπτουν τις ανάγκες των μεγάλων αλυσίδων πώλησης τροφίμων Super Markets. Το IFS οδηγεί και στην συμμόρφωση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2001/95 σχετικά με την ασφάλεια γενικά των προϊόντων.

Σκοπός:

- ✓ Η καθιέρωση ενός «κοινού» προτύπου με την ύπαρξη ενός κοινού συστήματος αξιολόγησης των προμηθευτών τροφίμων.
- ✓ Τον καθορισμό του τρόπου διαπίστευσης των φορέων πιστοποίησης και των επιθεωρητών του προτύπου IFS.
- ✓ Δημιουργία δυνατότητας σύγκρισης και διαφάνειας σε όλα τα στάδια της εφοδιαστικής αλυσίδας
- ✓ Μείωση κόστους και για τους λιανέμπορους και για τους προμηθευτές. (μείωση των επιθεωρήσεων των προμηθευτών τροφίμων από τις αλυσίδες λιανέμπορων).

Οφέλη:

- ✓ Μείωση κόστους, μέσω - Μιας ολοκληρωμένης και συστηματικής προσέγγισης τήρησης της Νομοθεσίας των Τροφίμων καθώς και την αποφυγή Εθνικών ή και Ευρωπαϊκών κυρώσεων ή προστίμων. - Της ενοποίησης των απαιτήσεων των λιανέμπορων και μείωση των αριθμών των επιθεωρήσεων που υφίσταται η επιχείρηση των τροφίμων από τον αγοραστή.
- ✓ Αυξημένη Ανταγωνιστικότητα.
- ✓ Οι επιχειρήσεις οι οποίες πιστοποιούνται με το IFS επιλέγονται όλο και περισσότερο από τις αλυσίδες λιανέμπορων και από τους τελικούς καταναλωτές που ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για ασφαλή και υγιεινά τρόφιμα.

✓ Η αναγνωσιμότητα του IFS σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο είναι πλέον δεδομένη και στο άμεσο μέλλον θα αποτελεί μοναδικό κριτήριο αποδοχής των προμηθευτών για την έγκριση τους και «είσοδο» τους στις μεγάλες αλυσίδες των λιανέμπορων.

(Ε) ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.), με διακριτικό τίτλο AGROCERT είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων που λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος υπό την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Ν.2637/98).

Το Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, σύμφωνα με τα πρότυπα του AGROCERT είναι μια εναλλακτική της συμβατικής, φιλοπεριβαλλοντική μέθοδος παραγωγής, σύμφωνα με την οποία ο παραγωγός μειώνει δραστικά τη χρήση χημικών σκευασμάτων και την ανεξέλεγκτη εφαρμογή καλλιεργητικών παρεμβάσεων. Είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει συγκεκριμένους κανόνες παραγωγής, σύμφωνα με τις υποδείξεις επιβλέποντα Γεωπόνου και να τηρεί αρχεία καταγραφών των πρακτικών που εφαρμόζει, με στόχο τη διασφάλιση της υγείας του καταναλωτή και την προστασία του περιβάλλοντος.

Ο AGROCERT έχει εκπονήσει τα πρότυπα AGRO 2.1 & AGRO 2.2, που περιγράφουν τις απαιτήσεις στις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται μια γεωργική εκμετάλλευση, προκειμένου να πιστοποιηθεί για την εφαρμογή του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης (ΣΟΔ) στην παραγωγή των προϊόντων της.

AGRO 2-1 Προδιαγραφή

Περιλαμβάνει γενικές απαιτήσεις στο σύνολο της γεωργίας που μπορούν να επιθεωρηθούν αντικειμενικά. Αποτελεί το σύνολο των αρχών για την πιστοποίηση του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης που είναι εφαρμόσιμο σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα από κάθε είδος της παραγωγικής της κατεύθυνσης.

AGRO 2-2 Απαιτήσεις για την εφαρμογή

Περιγράφει τις τεχνικές και νομικές απαιτήσεις του συστήματος στη φυτική παραγωγή που συνοδεύουν το πρότυπο AGRO 2-1. Περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και τα συνοδευτικά μέτρα φιλοπεριβαλλοντικής άσκησης της γεωργίας (φυτικής παραγωγής) ώστε να παράγονται ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και να επιτυγχάνεται η άριστη διαχείριση του περιβάλλοντος.

Το Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης σύμφωνα με τα πρότυπα AGRO 2.1 & AGRO 2.2, εφαρμόζεται είτε σε συλλογική βάση από Ομάδες Παραγωγών, είτε σε ατομική βάση από μεμονωμένους παραγωγούς, με επιστημονική υποστήριξη και παρακολούθηση από επιβλέποντα τεχνικό σύμβουλο.

Μετά την ολοκλήρωση πιλοτικών προγραμμάτων τριετούς διάρκειας που υλοποίησε ο AGROCERT, ειδική επιστημονική ομάδα προέβη στην αναθεώρηση των προτύπων της σειράς AGRO 2, με την ενσωμάτωση σύγχρονων επιστημονικών δεδομένων, προκειμένου να ικανοποιούν πληρέστερα τις ανάγκες των παραγωγών και τις απαιτήσεις των αγορών.

Με την εφαρμογή του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης επιτυγχάνεται:

- ✓ Ο έλεγχος σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας.
- ✓ Η συνεχής ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων παραγωγών.
- ✓ Η μείωση του κόστους παραγωγής με την ορθολογική χρήση νερού, λιπασμάτων, φυτοπροστατευτικών κ.λπ.
- ✓ Η προστασία της υγείας των παραγωγών και των καταναλωτών.
- ✓ Η προστασία του περιβάλλοντος.
- ✓ Η παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών αγροτικών προϊόντων που ικανοποιούν τις απαιτήσεις των αγορών.

(H) GLOBALGAP GR IFA 3.0: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Ορισμός: Το GLOBALGAP (στο παρελθόν γνωστό ως EUREPGAP) έχει καθιερωθεί ως βασική αναφορά για τις ορθές γεωργικές πρακτικές (G.A.P.) στην παγκόσμια αγορά. Είναι οργανισμός ιδιωτικού δικαίου που καθορίζει τα εθελοντικά πρότυπα για την πιστοποίηση των αγροτικών προϊόντων σε παγκόσμιο επίπεδο. Το πρότυπο GLOBALGAP αποτελεί ένα διεθνώς αποδεκτό και αναγνωρίσιμο πρότυπο για την πρωτογενή παραγωγή από τους λιανοπωλητές και εφαρμόζεται σε περισσότερες από 80 χώρες του κόσμου. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο σύγγραμμα του Moeller, K., (2004).

Η θεμελιώδης αρχή του είναι η ίση συμμετοχή των παραγωγών και λιανοπωλητών στη δημιουργία προτύπων και διαδικασιών πιστοποίησης.

Σκοπός: Το GLOBALGAP έχει ως πρωταρχικό σκοπό να επανακτήσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στον τρόπο που παράγονται τα τρόφιμα στο αγρόκτημα με την ελαχιστοποίηση των καταστρεπτικών περιβαλλοντικών επιδράσεων των καλλιεργητικών διαδικασιών, μείωση των χημικών εισροών και εξασφάλιση μιας υπεύθυνης προσέγγισης στην υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων καθώς επίσης και την ευημερία των ζώων.

Εφαρμογή: Καλύπτει όλη τη διαδικασία από τις εισροές όπως τις ζωοτροφές ή τα σποριόφυτα και όλες τις υπόλοιπες παραμέτρους μέχρι και την αποδέσμευση του προϊόντος από την εκμετάλλευση. Το πεδίο πιστοποίησης GLOBALGAP καλύπτει την παραγωγή των φρούτων, των λαχανικών, του πράσινου καφέ, του τσαγιού, των λουλουδιών, του ζωικού κεφαλαίου, των προϊόντων μεγάλης καλλιέργειας π.χ. καλαμπόκι, σιτάρι, του πολλαπλασιαστικού υλικού καθώς και των προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας.

Η νέα έκδοση του GLOBALGAP IFA ver:3.0 καλύπτει όλη την αγροτική διαχείριση κάτω από ένα νέο διευρυμένο πρίσμα αξιολόγησης. Στις νέες απαιτήσεις έχει δοθεί περαιτέρω έμφαση στους παρακάτω τομείς:

- ✓ Υγιεινή και Ασφάλεια στο χώρο Εργασίας.
- ✓ Συσκευασία των προϊόντων στο χωράφι.
- ✓ Διατήρηση της ιχνηλασιμότητας.
- ✓ Ολοκληρωμένη καταπολέμηση παρασίτων.
- ✓ Χειρισμός του προϊόντος στο συσκευαστήριο.

(Θ) ISO 15161: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ISO 9001 ΣΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Ορισμός: Ειδικό πρότυπο το οποίο παρέχει οδηγίες για την εφαρμογή των απαιτήσεων του ISO 9001 κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας από οργανισμούς στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών. Το πρότυπο είχε εφαρμογή σε όλους τους εμπλεκόμενους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των προμηθειών, της επεξεργασίας, και της συσκευασίας τροφίμων και ποτών, αλλά πλέον δεν εφαρμόζεται.

Σκοπός: Το ISO 15161:2001 επιτρέπει στον οργανισμό να ενοποιήσει το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητάς του με Συστήματα Ασφάλειας Τροφίμων όπως το HACCP

(hazard analysis and critical control point) τα οποία εφαρμόζει, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με πιθανές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των δύο συστημάτων.

Οφέλη: Σύμφωνα με την επιτροπή του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης η οποία ανέπτυξε το πρότυπο, η εφαρμογή ενός συστήματος HACCP στα πλαίσια ενός Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας ως προς ISO 9001, έχει ως αποτέλεσμα ένα σύστημα ασφάλειας τροφίμων πιο αποδοτικό σε σύγκριση με την εφαρμογή είτε του ISO 9001 είτε του HACCP μεμονωμένα, οδηγώντας σε αυξημένη ικανοποίηση των πελατών και βελτιωμένη αποτελεσματικότητα του οργανισμού.

(I) ISO 22000: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ορισμός: Το ISO 22000 είναι το διεθνές πρότυπο για τη διαχείριση της ασφάλειας των τροφίμων, που μπορεί να εφαρμοσθεί σε οποιοδήποτε οργανισμό στην διατροφική αλυσίδα. Το πρότυπο εκδόθηκε τον Σεπτέμβριο 2005. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο σύγγραμμα των Αρβανιτογιάννη, Ι. & Τζούρου, Ν. (2006).

Η δομή του προτύπου είναι παρόμοια με αυτή των ISO 9001 και ISO14001, με αποτέλεσμα να δίνεται η δυνατότητα ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης της επικινδυνότητας.

Σε περίπτωση που η επιχείρηση εφαρμόζει ήδη κάποιο από τα ISO 9001 και ISO 14001, το ISO 22000 μπορεί να ενταχθεί ομαλά στο ήδη υπάρχον σύστημα.

Που απευθύνεται;

- ✓ Γεωργία, εκτροφείς.
- ✓ Παραγωγούς ζωοτροφών.
- ✓ Επιχειρήσεις που παράγουν, μεταποιούν, παρασκευάζουν, αποθηκεύουν, διανέμουν ή πωλούν τρόφιμα.
- ✓ Εταιρείες παροχής υπηρεσιών third party logistics, με έμφαση τα τρόφιμα.
- ✓ Προμηθευτές τροφίμων, απορρυπαντικών, προϊόντων υγιεινής, συσκευασιών και άλλων προϊόντων που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα.
- ✓ Ξενοδοχεία, εστιατόρια.

Λόγοι και οφέλη:

- ✓ Παροχή αποδείξεων συμμόρφωσης με τις νομοθετικές απαιτήσεις για ασφαλή τρόφιμα.

- ✓ Πρόληψη των κινδύνων, εξάλειψη ελαττωματικών προϊόντων και κυρίως αυτών που πιθανά να σχετίζονται με σοβαρά ποιοτικά καταναλωτικά παράπονα (τροφική δηλητηρίαση, κλπ.), εξασφαλίζοντας την ικανοποίηση και την εμπιστοσύνη του πελάτη.
- ✓ Προστασία και ενίσχυση της επωνυμίας (brand name) και καλής φήμης της επιχείρησης. Ισχυρό όπλο marketing.
- ✓ Μείωση κόστους παραγωγής και λειτουργίας λόγω της μείωσης απόρριψης προβληματικών παρτίδων προϊόντων.
- ✓ Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και συνεπαγόμενη αύξηση του μεριδίου αγοράς μέσω της διεθνούς αναγνώρισης της πιστοποίησης.
- ✓ Ενίσχυση του κύκλου εργασιών μέσω της αύξησης των πωλήσεων και διεύρυνση της κερδοφορίας.
- ✓ Εναρμόνιση με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές για δραστηριοποίηση στο εξωτερικό με πελάτες που απαιτούν υπηρεσίες και συστήματα διαχείρισης πιστοποιημένα βάση διεθνών προτύπων.
- ✓ Δυναμική επικοινωνία με άλλους οργανισμούς στην αλυσίδα τροφίμων, τις αρμόδιες αρχές και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.
- ✓ Βελτιστοποίηση διαχείρισης πόρων.
- ✓ Έγκαιρος εντοπισμός πηγών προβλημάτων και αντιμετώπιση αυτών εύκολα και γρήγορα.
- ✓ Μείωση των απωλειών τεχνογνωσίας.
- ✓ Βελτίωση της συνολικής λειτουργίας της επιχείρησης με την εισαγωγή σαφών και τεκμηριωμένων διαδικασιών/διεργασιών και οδηγιών εργασίας.

(Κ) UNI 10854: ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ HACCP.

Ορισμός: Το HACCP είναι η συντομογραφία του «Hazard Analysis Critical Control Points» και στα Ελληνικά αποδίδεται ως «Ανάλυση Κινδύνων Κρισίμων Σημείων Ελέγχου». Αποτελεί ένα ολοκληρωμένο προληπτικό σύστημα ελέγχου της ασφάλειας των παραγομένων προϊόντων στις επιχειρήσεις τροφίμων το οποίο αναγνωρίζει, εκτιμά και ελέγχει όλους τους πιθανούς κινδύνους που σχετίζονται με όλα τα στάδια παραγωγής του τροφίμου μέχρι την διάθεση του τελικού προϊόντος. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο

σύγγραμμα των Madaro Ottavia & Serra Amedeo (2004) και των Galli A. & Bertoldi A. (2002).

Με αυτό τον τρόπο η κάθε επιχείρηση επιδιώκει να προσδιορίσει κάθε κίνδυνο που θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά την ασφάλεια του τροφίμου, και να αποφασίσει με μεθοδικό και συστηματικό τρόπο για τον έλεγχο αυτών των κινδύνων.

Η εφαρμογή του HACCP: Το HACCP, εκτός από την νομική υποχρέωση των επιχειρήσεων τροφίμων, αποτελεί ένα ολοκληρωμένο εργαλείο που ως στόχο έχει το μηδενισμό ή τον περιορισμό της πιθανότητας εμφάνισης κινδύνων σχετικά με την υγεία του καταναλωτή.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως κορυφαία προτεραιότητα την ασφάλεια των τροφίμων. Με βάση την οδηγία 93/43/ΕΟΚ για την υγιεινή των τροφίμων και πιο πρόσφατα με τον Κανονισμό (ΕΚ)178/2002 ο οποίος προδιαγράφει και την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων, η Κοινότητα επιδιώκει μια νέα προσέγγιση περισσότερο ολοκληρωμένη στο θέμα αυτό. Η εθνική νομοθεσία εναρμονιζόμενη προς την οδηγία 93/43/ΕΟΚ, με την ΚΥΑ 487/04.10.2000, απαιτεί από τις επιχειρήσεις τροφίμων να εφαρμόζουν τις διαδικασίες που είναι απαραίτητες για την παρακολούθηση των κρίσιμων σημείων κατά την παραγωγή τροφίμων με βάση τις αρχές του HACCP.

Με τον τρόπο αυτό μια επιχείρηση μπορεί να επιβεβαιώσει ότι εφαρμόζει ένα σύστημα βασισμένο στο HACCP. Εμπορικά και ουσιαστικά, η επιλογή αυτή υπολείπεται της πιστοποίησης σύμφωνα με το πρότυπο ISO 22000:2005 καθώς καλύπτει μόνο βασικά σημεία της ασφάλειας των τροφίμων, αλλά συνίσταται ως πρώτο βήμα για επιχειρήσεις με ελλείψεις σε θέματα υγιεινής που θέλουν να βελτιωθούν.

Οφέλη:

- ✓ Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.
- ✓ Διευκολύνοντας τις συναλλαγές, ιδιαίτερα στις δύσκολες αγορές του εξωτερικού.

(Α) UNI EN 15593: ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Η ασφάλεια και η υγιεινή των τροφίμων, είναι ένα καυτό ζήτημα στην Ευρώπη και αντιμετωπίζεται με εξαιρετική ευαισθησία από τους Ευρωπαίους καταναλωτές, ιδιαίτερα αφότου η διασφάλισή τους έχει καταστεί νομική υποχρέωση μετά από τη δημοσίευση των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Κανονισμών. Η Ευρωπαϊκή νομοθεσία καθορίζει ποιοι είναι οι στόχοι για την ασφάλεια και την υγιεινή και αφήνει την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στην Οδηγία UNI EN 15593:2008.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ασφαλή διατήρηση των τροφίμων, έτσι ώστε να αποτραπεί η φθορά και η μόλυνση τους, είναι η εφαρμογή ορθών πρακτικών υγιεινής σε όλα ανεξαιρέτως τα στάδια της εφοδιαστικής αλυσίδας - συμπεριλαμβανομένης και της βιομηχανίας συσκευασιών. Από τα μέσα της δεκαετίας του '90, μερικοί κλάδοι συσκευασίας είχαν ήδη εκδώσει κώδικες ορθών πρακτικών σύμφωνα με την Οδηγία 93/43/EEC. Τα πάρα πολλά έγγραφα αναφοράς όμως που προέκυψαν, δημιούργησαν σύγχυση και οδήγησαν σε περιττές πρόσθετες δαπάνες. Με την ανεπιθύμητη αυτή κατάσταση, έγινε επιβεβλημένη πλέον η ανάγκη για τη δημιουργία ενός νέου περιεκτικού τεχνικού εγγράφου το οποίο να σχετίζεται αποκλειστικά με τη διαχείριση της υγιεινής στην παραγωγή των συσκευασιών που χρησιμοποιούνται για τα τρόφιμα.

Το Πρότυπο UNI 15593 φέρει τον τίτλο «Συσκευασίες - Διαχείριση της Υγιεινής στην Παραγωγή της Συσκευασίας των Τροφίμων – Απαιτήσεις» και εξετάζει τις τρεις κύριες πηγές πιθανής μόλυνσης: φυσική, χημική και βιολογική. Καθορίζει ποιες απαιτήσεις πρέπει να έχει ένα σύστημα διαχείρισης υγιεινής από τους κατασκευαστές και τους προμηθευτές των συσκευασιών τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της αποθήκευσης και της μεταφοράς των τροφίμων.

Που απευθύνεται;

- ✓ Τομέας Τροφίμων (για μεγαλύτερο έλεγχο της εσωτερικής παραγωγής της πρωτογενούς συσκευασίας και συσκευασίας τροφίμων.
- ✓ Κατασκευαστές συσκευασιών για τη βιομηχανία τροφίμων, όπως χαρτί, συσκευασία, φιλμ, πλαστικό, γυάλινα δοχεία, μεταλλικά κουτιά, κιβώτια, χαρτόνι και PVC.
- ✓ Τομέας οικιακών ειδών και εξοπλισμός για την παραγωγή τροφίμων.

✓ Τομέας μηχανολογικού εξοπλισμού, μηχανήματα και εξαρτήματα που εμπλέκονται στην παραγωγή τροφίμων.

Δυνατότητες και οφέλη:

✓ Να οργανώνει, να σχεδιάζει, να εφαρμόζει, να ενεργοποιεί, να συντηρεί και να ενημερώνει ένα σύστημα ανάλυσης και αξιολόγησης των κινδύνων το οποίο διασφαλίζει ότι η παραγωγή των υλικών συσκευασίας τροφίμων συμμορφώνεται πλήρως με τις απαιτήσεις της υγιεινής.

✓ Να αποδεικνύει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις υγιεινής που έχουν συμφωνηθεί με τους πελάτες.

✓ Να αποδεικνύει την αποτελεσματικότητα του συστήματος.

✓ Να βοηθά τις βιομηχανίες τροφίμων να αποδεικνύουν με επαρκή στοιχεία τη συμμόρφωση στους κανονισμούς για την ασφάλεια των τροφίμων και της συσκευασίας.

✓ Να επιβεβαιώνει ότι συμμορφώνεται με τη δηλωμένη πολιτική υγιεινής της.

✓ Να αποδεικνύει τη συμμόρφωση αυτή και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Βασικές αρχές:

✓ Παρουσία ενός αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης ικανού να εξασφαλίσει ένα διαδικαστικό έλεγχο.

✓ Υιοθέτηση ενός συστήματος HACCP ανάλογο με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση.

✓ Αποτελεσματικό σύστημα ιχνηλασιμότητας.

✓ Αποτελεσματικό σύστημα επικοινωνίας στην επιχείρηση σε όλο το εύρος της αλυσίδας.

(M) No GMO PRODUCT: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΗ ΓΕΝΕΤΙΚΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Όλο και περισσότερες επιχειρήσεις τροφίμων αρχίζουν να παρακολουθούν την παρουσία ή όχι ΓΤΟ (Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών) στα προϊόντα τους καθώς πολλές αλυσίδες σούπερ μάρκετ αλλά και μεγάλοι όμιλοι ξενοδοχείων απαιτούν ήδη δηλώσεις Non - GMO από τους παραγωγούς – προμηθευτές τους. Επιπλέον διαδίδεται ολοένα και περισσότερο η πιστοποίηση τροφίμων και ζωοτροφών ως Non GMO. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο σύγγραμμα της Ronald Pamela, (2011).

Η μη κυβερνητική περιβαλλοντική οργάνωση, Greenpeace, έχει αναρτήσει σχετική λίστα με επιχειρήσεις ανά κλάδο η οποία βρίσκει μεγάλη απήχηση στον Έλληνα καταναλωτή.

Το σύστημα αναφέρεται κυρίως σε προϊόντα όπως το καλαμπόκι και η σόγια, καθώς και τα παράγωγά τους.

(N) ISO 22005:2007: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Ορισμός: Το ISO 22005:2007 είναι ένα διεθνές πρότυπο στο οποίο περιγράφονται οι αρχές και απαιτήσεις για τον σχεδιασμό και την εγκατάσταση ενός συστήματος ιχνηλασιμότητας σε επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών. Για περισσότερες λεπτομέρειες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο σύγγραμμα των Manikas I. & Terry I. (2009) και του Thompson Steven K. (2012).

Βασικές αρχές: Οι βασικές αρχές του προτύπου ISO 22005 που πρέπει να καλύπτει ένα σύστημα Ιχνηλασιμότητας συνοπτικά είναι:

- ✓ Η ικανοποίηση των απαιτήσεων του πελάτη.
- ✓ Η συμμόρφωση με την υπάρχουσα νομοθεσία.
- ✓ Η κάλυψη συγκεκριμένων απαιτήσεων της επιχείρησης.
- ✓ Η ευκολία χρήσης και εγκατάστασης.
- ✓ Η βέλτιστη της σχέσης κόστους / όφελος.
- ✓ Η εστίαση στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.
- ✓ Η δυνατότητα επαλήθευσης των αποτελεσμάτων.
- ✓ Η αξιόπιστη λειτουργία.

Οφέλη:

- ✓ Η δημιουργία ενός εργαλείου οργάνωσης και διαχείρισης της παραγωγικής διαδικασίας.
- ✓ Η αύξηση της αποδοτικότητας και παραγωγικότητας ως αποτέλεσμα της ορθής διαχείρισης των πόρων (πρώτες & βοηθητικές ύλες, υλικά συσκευασίας, κλπ).
- ✓ Η διασφάλιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων μέσω της εντατικοποίησης των ποιοτικών ελέγχων.
- ✓ Η δυνατότητα άμεσης ανάκλησης προϊόντων σε περίπτωση εκδήλωσης κρίση.

(Ξ) PDO: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ «ΠΟΠ»

Ορισμός: Ως Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης - ΠΟΠ νοείται το όνομα μιας περιοχής, ενός συγκεκριμένου τόπου ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μιας χώρας, το οποίο χρησιμοποιείται στην περιγραφή ενός γεωργικού προϊόντος ή ενός τροφίμου που κατάγεται από αυτήν την περιοχή, το συγκεκριμένο τόπο ή τη χώρα, και του οποίου η ποιότητα ή τα χαρακτηριστικά οφείλονται κυρίως ή αποκλειστικά στο γεωγραφικό περιβάλλον, που περιλαμβάνει τους φυσικούς και ανθρώπινους παράγοντες και του οποίου η παραγωγή, η μεταποίηση και η επεξεργασία λαμβάνουν χώρα στην οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή.

Οφέλη:

- ✓ Προσδίδει ταυτότητα προέλευσης και προστατεύει τα προϊόντα, από παράνομη εκμετάλλευση, απομιμήσεις, καθώς και από ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις, οι οποίες μπορεί να παραπλανήσουν τους καταναλωτές, ως προς την πραγματική προέλευση άλλων προϊόντων.
- ✓ Διαφοροποιεί και ενθαρρύνει την καλλιέργεια γεωργικών προϊόντων.
- ✓ Βοηθά στην ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας και ιδιαίτερα αυτών που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές.
- ✓ Ανταποκρίνεται θετικά στην ζήτηση της αγοράς για ποιοτικά προϊόντα,
- ✓ Βελτιώνει το επίπεδο πληροφόρησης των καταναλωτών.
- ✓ Εξασφαλίζει τις ίδιες συνθήκες ανταγωνισμού για όλους τους παραγωγούς.

(Ο) IGP: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΝΔΕΙΞΗΣ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ «ΠΓΕ»

Ορισμός: Ως Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη - ΠΓΕ νοείται το όνομα μιας περιοχής, ενός συγκεκριμένου τόπου ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μιας χώρας, το οποίο χρησιμοποιείται στην περιγραφή ενός γεωργικού προϊόντος ή ενός τροφίμου που κατάγεται από αυτήν την περιοχή, το συγκεκριμένο τόπο ή τη χώρα, και του οποίου μία συγκεκριμένη ποιότητα, η φήμη ή άλλο χαρακτηριστικό μπορούν να αποδοθούν στη γεωγραφική αυτή καταγωγή και του οποίου η παραγωγή ή/και μεταποίηση ή/και η επεξεργασία πραγματοποιούνται στην οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή.

Οφέλη:

- ✓ Προσδίδει ταυτότητα προέλευσης και προστατεύει τα προϊόντα, από παράνομη εκμετάλλευση, απομιμήσεις, καθώς και από ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις, οι οποίες μπορεί να παραπλανήσουν τους καταναλωτές, ως προς την πραγματική προέλευση άλλων προϊόντων.
- ✓ Διαφοροποιεί και ενθαρρύνει την καλλιέργεια γεωργικών προϊόντων.
- ✓ Βοηθά στην ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας και ιδιαίτερα αυτών που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές.
- ✓ Ανταποκρίνεται θετικά στην ζήτηση της αγοράς για ποιοτικά προϊόντα,
- ✓ Βελτιώνει το επίπεδο πληροφόρησης των καταναλωτών.
- ✓ Εξασφαλίζει τις ίδιες συνθήκες ανταγωνισμού για όλους τους παραγωγούς.

(II) STG: REGISTRATION ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΕΓΓΥΗΜΕΝΑ «ΕΠΠΕ»

Ορισμός: Τα Ειδικά Παραδοσιακά Προϊόντα Εγγυημένα – ΕΠΠΕ είναι κυρίως προϊόντα μεταποίησης που χαρακτηρίζονται από τη σύσταση ή τον τρόπο παρασκευής τους, που έχει ιστορία δεκαετιών ή και αιώνων και ενσωματώνει την ιστορία, τα ήθη και τα έθιμα, δηλαδή τη λαογραφία και τις παραδόσεις του λαού που τα παράγει. Τα προϊόντα αυτά βασίζονται στην παράδοση και τη διατροφική κουλτούρα των Ευρωπαίων πολιτών και παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία οφείλονται στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής καλλιέργειας και στις ειδικές συνθήκες παραγωγής και μεταποίησης.

Οφέλη:

- ✓ Αναγνωρίζει ότι ένα γεωργικό προϊόν ή τρόφιμο έχει πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που το κάνουν να ξεχωρίζει από άλλα παρόμοια προϊόντα, που οφείλεται κυρίως στη χρήση παραδοσιακών πρώτων υλών, τη σύνθεση αυτών, την μέθοδο παραγωγής ή / και την διαδικασία μεταποίησής τους.
- ✓ Ενθαρρύνει τη διαφοροποίηση των γεωργικών προϊόντων.
- ✓ Βοηθά στην ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας και ιδιαίτερα αυτών που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές.
- ✓ Βελτιώνει το επίπεδο πληροφόρησης των καταναλωτών.
- ✓ Προστασία των καταναλωτών από τις καταχρηστικές πρακτικές.
- ✓ Εγγυήσεις εντιμότητα των εμπορικών συναλλαγών.
- ✓ Βελτιώνει το επίπεδο της ενημέρωσης των καταναλωτών.

(P) FOS: FRIEND OF THE SEA ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ «ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ»

Η υδατοκαλλιέργεια είναι η καλλιέργεια οργανισμών σε γλυκό και αλμυρό νερό. Αποδεικτικά στοιχεία ανθρώπινων πρακτικών υδατοκαλλιέργειας, χρονολογούνται ήδη από το 6000 π.Χ. και η πρώτη σύγχρονη επιχείρηση καλλιέργειας εμπορικών ψαριών ιδρύθηκε το 1864.

Περίπου 430 (97%) των ειδών που καλλιεργούνται από το 2007 εξημερώθηκαν κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα και 106 από αυτά την δεκαετία του 1970. Το 2004, η συνολική παραγωγή της παγκόσμιας αλιείας ήταν 140.500.000 τόνοι, από τους οποίους η υδατοκαλλιέργεια συνέβαλε με 45.500.000 τόνους ή ποσοστό 32% περίπου.

Ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας υδατοκαλλιέργειας τα τελευταία 30 χρόνια παρουσιάζει αυξητική τάση με περίπου 8%, ενώ η άγρια αλιεία κατά την τελευταία δεκαετία έχει μείνει ουσιαστικά στάσιμη.

Περιβαλλοντικές ανησυχίες για τις επιπτώσεις της υδατοκαλλιέργειας περιλαμβάνουν την διαχείριση των απορριμμάτων, τις παρενέργειες των αντιβιοτικών, τον ανταγωνισμό μεταξύ εκτρεφόμενων και άγριων ζώων, καθώς και με άλλα ψάρια για τη διατροφή πιο εμπορεύσιμα σαρκοβόρα ψάρια. Ωστόσο, η έρευνα και η εμπορική της βελτίωσης των ζωοτροφών κατά τη διάρκεια των δεκαετιών 1990 και 2000, έχουν μειώσει πολλές από αυτές.

Τα κριτήρια της πιστοποίησης FRIEND OF THE SEA, είναι:

- ✓ Δεν επηρεάζεται το κρίσιμο ενδιαίτημα (μακρόβια, υγρότοποι, κλπ).
- ✓ Συμμόρφωση με τις παραμέτρους των λυμάτων.
- ✓ Μείωση των οδών διαφυγής και τα παρεμπόδιοντα αλιεύματα σε αμελητέο επίπεδο.
- ✓ Μη χρήση επιβλαβών αντιρρυπαντικών ουσιών, Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών και αυξητικών ορμονών.
- ✓ Συμμόρφωση με την Κοινωνική Ευθύνη.
- ✓ Σταδιακή μείωση του αποτυπώματος άνθρακα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Νομικές υποχρεώσεις των κατασκευαστών

Με την εισαγωγή της σήμανσης CE στη νομοθεσία της, η ΕΕ ανέπτυξε έναν καινοτόμο θεσμό για την κατάργηση των εμποδίων στη διακίνηση των εμπορευμάτων και την προστασία του δημόσιου συμφέροντος.

Η σήμανση CE υφίσταται με τη σημερινή της μορφή από το 1993, αποτελεί βασικό δείκτη συμμόρφωσης ενός προϊόντος στην ενωσιακή νομοθεσία και επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων εντός της ευρωπαϊκής αγοράς. Με την τοποθέτηση της σήμανσης CE σε ένα προϊόν, ο κατασκευαστής δηλώνει, με αποκλειστική του ευθύνη, τη συμμόρφωση σε όλες τις νόμιμες απαιτήσεις για την επίτευξη της σήμανσης CE και, ως εκ τούτου, διασφαλίζει την εγκυρότητα της πώλησης του συγκεκριμένου προϊόντος παντού στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (EOX – τα 27 Κράτη Μέλη της ΕΕ και οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), η Ισλανδία, η Νορβηγία και το Λιχτενστάιν). Το ίδιο ισχύει και για τα προϊόντα που κατασκευάζονται σε τρίτες χώρες και πωλούνται εντός του ΕΟΧ.

Η σήμανση CE δεν υποδηλώνει ότι ένα προϊόν κατασκευάστηκε εντός του ΕΟΧ, αλλά απλώς ότι το προϊόν αξιολογείται πριν από την τοποθέτησή του στην αγορά και, ως εκ τούτου, ικανοποιεί τις νομοθετικές απαιτήσεις (π.χ. ένα εναρμονισμένο επίπεδο ασφάλειας) για να πωλείται στον ΕΟΧ. Αυτό σημαίνει ότι ο κατασκευαστής επαλήθευσε ότι το προϊόν συμμορφώνεται προς όλες τις σχετικές βασικές απαιτήσεις (π.χ. απαιτήσεις που έχουν σχέση με την ασφάλεια, την υγεία, την προστασία του περιβάλλοντος) της ισχύουσας ή των ισχυουσών οδηγιών -ή, εφόσον ορίζεται στην(στις) οδηγία(ες), φρόντισε για την εξέτασή του από κοινοποιημένο οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

Ωστόσο, δεν είναι υποχρεωτικό για όλα τα προϊόντα να φέρουν τη σήμανση CE. Η σήμανση CE απαιτείται μόνο για τις κατηγορίες προϊόντων που υπόκεινται σε συγκεκριμένες οδηγίες που προβλέπουν τα σχετικά με τη σήμανση CE. Τα προϊόντα με σήμανση CE αγοράζονται όχι μόνο από επαγγελματίες (π.χ. ιατρικές συσκευές, ανελκυστήρες, μηχανολογικός εξοπλισμός και όργανα μετρήσεων) αλλά και από καταναλωτές (παιχνίδια, Η/Υ, συσκευές κινητών τηλεφώνων και λαμπτήρες φωτισμού).

Η σήμανση CE τοποθετείται πριν από την κυκλοφορία του προϊόντος στην αγορά και είναι το αποτέλεσμα μιας επιτυχούς διαδικασίας αξιολόγησης της συμμόρφωσης που ολοκληρώνεται από τον κατασκευαστή, όπως ορίζει η κοινοτική νομοθεσία που ισχύει για το εν λόγω προϊόν.

«Κατασκευαστής» σημαίνει «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατασκευάζει ένα προϊόν ή φροντίζει για τον σχεδιασμό ή την κατασκευή ενός προϊόντος από τρίτους και διαθέτει αυτό το προϊόν στην αγορά υπό την επωνυμία ή το εμπορικό σήμα του» [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2008]. Εάν ένα πρόσωπο ή μια εταιρεία χρησιμοποιεί έτοιμα προϊόντα που θα κυκλοφορήσουν στην αγορά του ΕΟΧ υπό την επωνυμία ή το εμπορικό σήμα του (της), πρέπει να αναλάβει ευθύνες αντίστοιχες ενός κατασκευαστή. Συνεπώς, το πρόσωπο ή η εταιρεία πρέπει να διαθέτει επίσης τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με τον σχεδιασμό, την παραγωγή και την αξιολόγηση συμμόρφωσης του προϊόντος που προτίθεται να πωλήσει, όπως ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

Ο κατασκευαστής πρέπει να περάσει από μια σειρά ελέγχων για την αξιολόγηση και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των προϊόντων του προς τις σχετικές οδηγίες της ΕΕ.

Με την τοποθέτηση της σήμανσης CE, τη σύνταξη της τεχνικής τεκμηρίωσης και τη δήλωση συμμόρφωσης ΕΚ, ο κατασκευαστής δηλώνει, αποκλειστικά με δική του ευθύνη, τη συμμόρφωση του προϊόντος στις αντίστοιχες νομοθετικές απαιτήσεις και επιβεβαιώνει ότι έχουν ολοκληρωθεί οι απαραίτητες αξιολογήσεις. Η τεχνική τεκμηρίωση παρέχει πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης του προϊόντος στις αντίστοιχες απαιτήσεις, καθώς και σχετικά με την εκτίμηση κινδύνου.

Οι εθνικές αρχές επιθεωρούν τα προϊόντα, οπότε είναι ιδιαίτερα σημαντικό ο κατασκευαστής να διατηρεί την τεκμηρίωση -συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής τεκμηρίωσης και της Δήλωσης Συμμόρφωσης ΕΚ- ως αποδεικτικά στοιχεία στην περίπτωση που θα ανακύψουν προβλήματα.

Ανεξάρτητα από το αν ένας κατασκευαστής έχει την έδρα του εντός του ΕΟΧ ή αλλού, μπορεί να επιλέξει να ορίσει εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο (ο οποίος πρέπει να έχει την έδρα του εντός του ΕΟΧ) για τη διεκπεραίωση εκ μέρους του ορισμένων

εργασιών διοικητικής φύσης. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται η τοποθέτηση της σήμανσης CE.

Ωστόσο, οι έλεγχοι/δοκιμές που απαιτούνται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του προϊόντος πραγματοποιούνται αποκλειστικά από τον κατασκευαστή. Για τη διασφάλιση της διαφάνειας, ο κατασκευαστής πρέπει να δηλώνει ρητώς και εγγράφως τις εργασίες που αναθέτει στον εκπρόσωπό του.

3.2 Νομικές υποχρεώσεις των εισαγωγέων και διανομέων

Προϊόντα από τρίτες χώρες που εμπίπτουν στο πεδίο ισχύος των οδηγιών που προβλέπουν τα σχετικά με τη σήμανση CE και τα οποία θα πωληθούν εντός του ΕΟΧ πρέπει να φέρουν επίσης τη σήμανση CE.

Παρόλο που οι κατασκευαστές είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του προϊόντος και την τοποθέτηση της σήμανσης CE, οι εισαγωγείς και οι διανομείς διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στο να διασφαλιστεί ότι στην αγορά κυκλοφορούν μόνο προϊόντα που συμμορφώνονται προς τη νομοθεσία και φέρουν τη σήμανση CE. Κατ' αυτόν τον τρόπο ενισχύονται οι απαιτήσεις για την υγεία, την ασφάλεια και την προστασία του περιβάλλοντος στην ΕΕ και, επιπλέον, υποστηρίζεται ο θεμιτός ανταγωνισμός, αφού όλοι οι εμπλεκόμενοι παράγοντες υπόκεινται στους ίδιους κανόνες.

Όταν τα εμπορεύματα παράγονται σε τρίτες χώρες και ο κατασκευαστής δεν εκπροσωπείται εντός του ΕΟΧ, οι εισαγωγείς πρέπει να εξασφαλίσουν ότι τα προϊόντα που θα κυκλοφορήσουν στην αγορά ικανοποιούν τις ισχύουσες απαιτήσεις και δεν συνιστούν κίνδυνο για το κοινό της Ευρώπης.

Ο εισαγωγέας πρέπει να επαληθεύσει ότι ο κατασκευαστής που βρίσκεται εκτός της ΕΕ έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα και ότι η τεκμηρίωση είναι διαθέσιμη σε πρώτη ζήτηση. Έτσι, πρέπει να έχουν πλήρη γνώση των αντίστοιχων οδηγιών και είναι υποχρεωμένοι να παράσχουν υποστήριξη στις εθνικές αρχές στην περίπτωση που ανακύψουν προβλήματα. Οι εισαγωγείς πρέπει να διαθέτουν έγγραφη διαβεβαίωση από τον κατασκευαστή ότι θα έχουν πρόσβαση στην απαραίτητη τεκμηρίωση -όπως είναι η Δήλωση Συμμόρφωσης ΕΚ και η τεχνική τεκμηρίωση- και πρέπει να μπορούν να την παράσχουν στις εθνικές αρχές, εφόσον τους ζητηθεί. Επίσης, οι εισαγωγείς πρέπει να διασφαλίσουν ότι θα είναι πάντοτε δυνατή η επικοινωνία με τον κατασκευαστή. Παρακάτω στην αλυσίδα εφοδιασμού, οι διανομείς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση ότι στην αγορά

κυκλοφορούν μόνο κατάλληλα προϊόντα που ικανοποιούν τις απαιτήσεις και πρέπει να ενεργούν με τη δέουσα προσοχή προκειμένου να διασφαλίζουν ότι ο χειρισμός του προϊόντος εκ μέρους τους δεν επηρεάζει αρνητικά τη συμμόρφωσή του. Επίσης, ο διανομέας πρέπει να έχει μια στοιχειώδη γνώση των απαιτήσεων του νόμου -μεταξύ άλλων, να ξέρει ποια προϊόντα είναι υποχρεωτικό να φέρουν τη σήμανση CE και τη συνοδευτική τεκμηρίωση- και πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει προϊόντα που εμφανώς δεν συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις.

Οι διανομείς πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν στις εθνικές αρχές ότι ενήργησαν με τη δέουσα προσοχή και να έχουν τη διαβεβαίωση του κατασκευαστή ή του εισαγωγέα ότι έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα. Επιπλέον, ο διανομέας πρέπει να μπορεί να συνδράμει την εθνική αρχή στις προσπάθειές της να πάρει στα χέρια της την απαιτούμενη τεκμηρίωση.

Εάν ο εισαγωγέας ή ο διανομέας διαθέτει τα προϊόντα στην αγορά υπό την επωνυμία του, τότε αναλαμβάνει ευθύνες κατασκευαστή. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να διαθέτει επαρκή ενημέρωση σχετικά με τον σχεδιασμό και την παραγωγή του προϊόντος, αφού θα αναλάβει τη νομική ευθύνη κατά την τοποθέτηση της σήμανσης CE.

3.3 Η Σήμανση CE σε 6 βήματα

ΒΗΜΑ 1 – Προσδιορίστε τις οδηγίες και τα εναρμονισμένα πρότυπα που ισχύουν για το προϊόν σας

Πάνω από 20 οδηγίες καθορίζουν τις κατηγορίες προϊόντων για τις οποίες απαιτείται σήμανση CE. Οι βασικές απαιτήσεις που τα προϊόντα θα πρέπει να πληρούν (π.χ. ασφάλεια) είναι εναρμονισμένες σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και καθορίζονται σε γενικές γραμμές σε αυτές τις οδηγίες. Τα Εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά Πρότυπα καταρτίζονται αναφορικά με τις ισχύουσες οδηγίες και διατυπώνουν με αναλυτικούς τεχνικούς όρους τις βασικές απαιτήσεις.

ΒΗΜΑ 2 – Εξακριβώστε ποιες απαιτήσεις οφείλει να πληροί το προϊόν σας

Είναι δική σας ευθύνη να επιβεβαιώσετε ότι το προϊόν συμμορφώνεται με τις βασικές απαιτήσεις της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας. Η πλήρης συμμόρφωση ενός προϊόντος με τα εναρμονισμένα πρότυπα εξασφαλίζει στο προϊόν το «τεκμήριο συμμόρφωσης» στις σχετικές βασικές απαιτήσεις. Η χρήση των εναρμονισμένων προτύπων παραμένει προαιρετική. Έχετε επομένως τη δυνατότητα να επιλέξετε άλλους τρόπους για να ικανοποιήσετε αυτές τις βασικές προϋποθέσεις.

ΒΗΜΑ 3 – Διαπιστώστε αν η αξιολόγηση συμμόρφωσης από ανεξάρτητο Κοινοποιημένο Οργανισμό είναι απαραίτητη

Κάθε οδηγία στην οποία εμπίπτει το προϊόν σας καθορίζει εάν στη διαδικασία αξιολόγησης συμμόρφωσης που είναι απαραίτητη για την απόκτηση της σήμανσης CE, θα πρέπει να εμπλακεί ένας εγκεκριμένος ανεξάρτητος φορέας (Κοινοποιημένος Οργανισμός). Καθώς αυτό δεν είναι υποχρεωτικό για όλα τα προϊόντα, είναι σημαντικό να ελέγξετε εάν πράγματι είναι απαραίτητη η εμπλοκή Κοινοποιημένου Οργανισμού. Οι Οργανισμοί αυτοί εγκρίνονται από τις εθνικές αρχές, «κοινοποιούνται» επίσημα στην Επιτροπή και περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων NANDO (New Approach Notified and Designated Organisations).

ΒΗΜΑ 4 – Φροντίστε για τη διεξαγωγή δοκιμαστικών ελέγχων και εξασφαλίστε τη συμμόρφωσή των προϊόντων σας με τη σχετική νομοθεσία

Η ευθύνη της διεξαγωγής δοκιμαστικών ελέγχων καθώς και της εξασφάλισης της συμμόρφωσής των προϊόντων με τη ενωσιακή νομοθεσία (Διαδικασία Αξιολόγησης Συμμόρφωσης) βαρύνει τον κατασκευαστή. Ως γενικός κανόνας ισχύει πως η εκτίμηση της επικινδυνότητας ενός προϊόντος αποτελεί μέρος αυτής της διαδικασίας. Εφαρμόζοντας τα σχετικά εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά πρότυπα, είστε βέβαιοι ότι τα προϊόντα σας πληρούν τις βασικές νομοθετικές απαιτήσεις των οδηγιών.

ΒΗΜΑ 5 – Συντάξτε και έχετε πάντα διαθέσιμα τα απαιτούμενα τεχνικά έγγραφα

Ο κατασκευαστής οφείλει να συντάξει τα τεχνικά έγγραφα που απαιτούνται από την οδηγία για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης του προϊόντος με τις σχετικές απαιτήσεις, όπως επίσης και για την εκτίμηση της επικινδυνότητάς του. Τα τεχνικά αυτά έγγραφα θα πρέπει να επιδεικνύονται στις αρμόδιες εθνικές αρχές, μαζί με τη δήλωση συμμόρφωσης ΕΚ, όποτε αυτά ζητηθούν.

ΒΗΜΑ 6 – Τοποθέτηση της σήμανσης CE στο προϊόν σας και «Δήλωση Συμμόρφωσης ΕΚ»

Η σήμανση CE πρέπει να τοποθετείται από τον ίδιο τον κατασκευαστή ή από εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στον ΕΟΧ ή στην Τουρκία. Οι διαστάσεις της σήμανσης CE πρέπει να ανταποκρίνονται στη νομικά καθορισμένη μορφή της. Επιπλέον, θα πρέπει να τοποθετείται σε εμφανές σημείο είτε επάνω στο ίδιο το προϊόν είτε στην πινακίδα δεδομένων του και να είναι ευανάγνωστη και ανεξίτηλη. Σε περίπτωση που στο στάδιο ελέγχου παραγωγής μεσολάβησε Κοινοποιημένος Οργανισμός θα πρέπει να αναγράφεται και ο αριθμός αναγνώρισης του οργανισμού αυτού. Είναι ευθύνη του κατασκευαστή να συντάξει και να υπογράψει τη «Δήλωση

συμμόρφωσης ΕΚ», η οποία θα αποδεικνύει πως το προϊόν πληροί όλες τις απαιτήσεις. Το προϊόν, πλέον, φέρει τη σήμανση CE και είναι έτοιμο να διατεθεί στην αγορά.

3.4 Κοινοποιημένος οργανισμός

Η λανθασμένη αντίληψη ότι τα προϊόντα που φέρουν τη σήμανση CE έχουν επιθεωρηθεί και εγκριθεί από κάποια αρχή, είναι ευρέως διαδεδομένη. Στην πραγματικότητα, πολλά προϊόντα είναι δυνατό να αξιολογηθούν από τον ίδιο τον κατασκευαστή. Η δυνατότητα διεκπεραίωσης αυτής της διαδικασίας είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες ενδέχεται να μη διαθέτουν τους πόρους για τον έλεγχο από εξωτερικούς οργανισμούς.

Ωστόσο, για ορισμένες ομάδες προϊόντων, τα οποία είναι πιο πιθανό να απειλήσουν τη δημόσια υγεία, όπως είναι τα επικίνδυνα μηχανήματα ή οι βαλβίδες υψηλής πίεσης, είναι απαραίτητη η ανάμειξη ενός «Φορέα Αξιολόγησης Συμμόρφωσης», ο οποίος θα ελέγξει το προϊόν και θα αποφασίσει σχετικά με το αν ικανοποιεί τις απαιτήσεις του νόμου που ισχύουν για αυτό και για το αν είναι δυνατό να εκδοθεί Δήλωση Συμμόρφωσης ΕΚ. Οι ευρωπαϊκές οδηγίες δηλώνουν με σαφήνεια τους τύπους προϊόντων για τους οποίους είναι απαραίτητη η ανάμειξη ενός Φορέα Αξιολόγησης Συμμόρφωσης στη διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

Κάθε χώρα είναι υπεύθυνη για τον ορισμό των Φορέων Αξιολόγησης Συμμόρφωσης που θα διεκπεραιώνουν την αξιολόγηση της συμμόρφωσης για κάθε οδηγία εντός της επικράτειάς της καθώς επίσης και για την κοινοποίηση αυτών των φορέων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι φορείς αυτοί αναφέρονται στη βάση δεδομένων NANDO (Κοινοποιημένοι και Δηλωμένοι Οργανισμοί Νέας Προσέγγισης).

Οι «Κοινοποιημένοι» Οργανισμοί πρέπει να πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται η τεχνική επάρκεια, η αμεροληψία και η αξιοπιστία. Οι αξιολογήσεις των Κοινοποιημένων Οργανισμών περιλαμβάνουν την επιθεώρηση και εξέταση ενός προϊόντος, του σχεδιασμού του και του τρόπου κατασκευής του. Μόλις ο κοινοποιημένος οργανισμός επιβεβαιώσει τη συμμόρφωση του προϊόντος, ο κατασκευαστής μπορεί να εκδώσει τη Δήλωση Συμμόρφωσης ΕΚ και να τοποθετήσει τη σήμανση CE στο προϊόν που επιθεωρήθηκε.

Ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ανάμειξη ή όχι ενός κοινοποιημένου οργανισμού, ο κατασκευαστής είναι πάντοτε αυτός που τοποθετεί τη σήμανση CE, εκδίδει τη Δήλωση Συμμόρφωσης ΕΚ και είναι υπεύθυνος για τη συμμόρφωση του προϊόντος.

Οι εθνικές αρχές διενεργούν ελέγχους προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι Κοινοποιημένοι Οργανισμοί εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους.

3.5 Εναρμονισμένα πρότυπα – Ένας αξιόπιστος τρόπος διασφάλισης της συμμόρφωσης

Με την κατάργηση των πολύπλοκων και διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών, η βασική κατευθυντήρια αρχή στην ΕΕ είναι η ελαχιστοποίηση της εναρμονισμένης νομοθεσίας στις βασικές απαιτήσεις για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος. Εδώ περιλαμβάνονται ζητήματα υγείας και ασφάλειας, καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος. Σε όλη την αγορά, η νομοθεσία εναρμόνισης καταργεί τα διοικητικά βάρη με σκοπό την απελευθέρωση της διακίνησης των αγαθών.

Η νομοθεσία που ενσωματώνεται στις ευρωπαϊκές οδηγίες καλύπτει τους κινδύνους που πρέπει να αντιμετωπιστούν και τους τελικούς στόχους που πρέπει να επιτευχθούν. Σε συνδυασμό με αυτές τις οδηγίες, οι Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί Τυποποίησης (CEN, CENELEC, ETSI)[www.cen.eu, www.cenelec.eu, www.etsi.org] καταρτίζουν πρότυπα σχετικά με αυτές τις οδηγίες, τα οποία ισχύουν στον ΕΟΧ. Αυτά ονομάζονται εναρμονισμένα πρότυπα και είναι πολύ πιο τεχνικά από τις ευρωπαϊκές οδηγίες. Αναγνωρίζονται από την ένδειξη «EN» που τοποθετείται μπροστά από τον αριθμό του προτύπου. Παρόλο που αυτά τα πρότυπα δεν είναι υποχρεωτικά, ακολουθούν πιστά τις οδηγίες, εκφράζουν τις βασικές απαιτήσεις με λεπτομερείς τεχνικούς όρους και αποτελούν έναν αξιόπιστο τρόπο για τον κατασκευαστή προκειμένου να επιτύχει τη συμμόρφωση. Ενημερώνονται από τους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Τυποποίησης, ούτως ώστε να συμβαδίζουν με τις νέες εξελίξεις και τεχνολογίες.

Εάν οι κατασκευαστές εφαρμόζουν τα εναρμονισμένα πρότυπα, ισχύει για τα εν λόγω προϊόντα το «τεκμήριο της συμμόρφωσης» με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές οδηγίες.

Η τυποποίηση είναι μια προαιρετική διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας οι τεχνικές προδιαγραφές αναπτύσσονται από ανεξάρτητους οργανισμούς τυποποίησης. Τα πρότυπα βασίζονται στη συναίνεση μεταξύ διάφορων ενδιαφερόμενων μερών, στα οποία περιλαμβάνονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι καταναλωτές, οι

συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, κρατικές αρχές και άλλα μέρη.

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 στην Ευρωπαϊκή Ένωση γίνεται ολοένα και μεγαλύτερη χρήση των εναρμονισμένων προτύπων για την υποστήριξη καλύτερης νομοθέτησης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Τα εναρμονισμένα πρότυπα μπορούν να θεωρηθούν ένα χρήσιμο εργαλείο για την αποτελεσματική εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών.

3.6 Πώς προστατεύεται το δημόσιο συμφέρον;

Η σήμανση CE αποτελεί την πρώτη ένδειξη ότι έχουν γίνει οι απαραίτητες αξιολογήσεις, πριν από την κυκλοφορία του σχετικού προϊόντος στην αγορά, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωσή του στις απαιτήσεις του νόμου. Τίποτα δεν εμποδίζει τις αρχές να πραγματοποιούν πρόσθετους ελέγχους προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος.

Μετά την κυκλοφορία τους στην αγορά, τα προϊόντα που φέρουν τη σήμανση CE υπόκεινται σε επιθεώρηση από τις αρχές εποπτείας της αγοράς. Επιπλέον, οι εθνικές αρχές διασφαλίζουν την ορθή εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τη σήμανση CE και διώκουν τους παραβάτες.

Πράγματι, το ευρωπαϊκό δίκαιο παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την εποπτεία της αγοράς όσον αφορά τα προϊόντα που καλύπτονται από την Κοινοτική νομοθεσία για την εναρμόνιση. Οι κυρώσεις περιλαμβάνονται στις σχετικές εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών.

Ο σκοπός του πλαισίου εποπτείας της αγοράς είναι τριπλός: (α) να διασφαλίζεται ότι τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά (συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που εισάγονται από τρίτες χώρες) είναι ασφαλή και συμμορφωμένα προς τη σχετική νομοθεσία, (β) να διασφαλίζεται ότι η σήμανση CE τοποθετείται κατά τρόπο σύννομο και (γ) να διασφαλίζεται η συνεπής και ισοδύναμη εφαρμογή της Κοινοτικής νομοθεσίας (ίσοι όροι ανταγωνισμού για τους οικονομικούς παράγοντες και μείωση της απάτης).

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα Κράτη Μέλη, είναι υπεύθυνη για την επιβολή αυτού του πλαισίου. Πιο συγκεκριμένα, η ευθύνη της περιλαμβάνει: συντονισμό των εθνικών προγραμμάτων, οργάνωση της εποπτείας της αγοράς (παρακολούθηση παραπόνων, ατυχήματα, πόροι, εξουσίες κ.λπ.), εθνικά μέτρα για την εποπτεία της αγοράς (διασφάλιση επαρκών ελέγχων από τις εθνικές αρχές και συντονισμός

κανόνων για την είσοδο στις εγκαταστάσεις του κατασκευαστή ή την καταστροφή μη ασφαλών προϊόντων, εφόσον είναι απαραίτητο, την ενημέρωση του κοινού, τη συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη κ.λπ.), συντονισμό της οργάνωσης της εφαρμογής περιοριστικών μέτρων, συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών (για σοβαρούς και μη σοβαρούς κινδύνους), καταμερισμό πόρων κ.λπ.

Προκειμένου να αποφεύγεται η σύγχυση, απαγορεύεται η τοποθέτηση σε ένα προϊόν σημάνσεων, σημάτων ή επιγραφών που είναι πιθανό να παραπλανήσουν τρίτα μέρη σχετικά με τη σημασία ή τη μορφή της σήμανσης CE. Είναι δυνατό να τοποθετηθούν άλλες σημάνσεις επί του προϊόντος, με την προϋπόθεση ότι δεν επηρεάζεται αρνητικά η προβολή, η αναγνωσιμότητα και η σημασία της σήμανσης CE.

Η σήμανση CE πρέπει να τοποθετηθεί στο προϊόν ή στο πινακίδιο χαρακτηριστικών του κατά τρόπο ώστε να είναι εμφανές και ευανάγνωστο. Στις περιπτώσεις που αυτό δεν είναι δυνατό λόγω της φύσης του προϊόντος, πρέπει να τοποθετηθεί επάνω στη συσκευασία και τα συνοδευτικά έγγραφα. Εάν στο στάδιο ελέγχου της παραγωγής συμμετείχε ένας Κοινοποιημένος Οργανισμός, πρέπει να εμφανίζεται επίσης και ο αριθμός ταυτότητάς του.

3.7 Ποιος πρέπει να αναμειχθεί και ποια είναι η απαραίτητη τεκμηρίωση;

Κατά την έναρξη των διαδικασιών αξιολόγησης συμμόρφωσης, πρέπει να διασφαλίσετε ότι θα αναμειχθούν τα κατάλληλα άτομα της εταιρείας σας. Οι εργαζόμενοι με τεχνογνωσία στα ακόλουθα πεδία πρέπει να ενημερωθούν σχετικά με τη διαδικασία σήμανσης CE και να διαδραματίσουν στη διαδικασία έναν σαφώς καθορισμένο ρόλο.

- **Νομικά θέματα:** Το άτομο αυτό πρέπει να έχει σαφή κατανόηση των ευρωπαϊκών οδηγιών και των εναρμονισμένων προτύπων που ισχύουν για το προϊόν, καθώς και της νομικής ευθύνης που αναλαμβάνει η εταιρεία με την τοποθέτηση της σήμανσης CE.

- **Σχεδιασμός και κατασκευή:** Οι εκπρόσωποι των ομάδων που είναι υπεύθυνοι για αυτές τις φάσεις της παραγωγής θα παράσχουν τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τη διαδικασία της αξιολόγησης, καθώς επίσης και την τεχνική τεκμηρίωση.

- Συμμόρφωση: Τουλάχιστον ένα άτομο πρέπει να επιβλέπει το σύνολο της διαδικασίας σήμανσης CE. Πρέπει να διαθέτει γνώσεις σε νομικά θέματα και σε θέματα σχεδιασμού και κατασκευής, ενώ πρέπει επίσης να διασφαλίσει την ορθή σύνταξη της τεχνικής τεκμηρίωσης και της Δήλωσης Συμμόρφωσης ΕΚ. Τέλος, το άτομο αυτό πρέπει να είναι διαθέσιμο ως αρμόδιο πρόσωπο επικοινωνίας στην περίπτωση που οι εθνικές αρχές ζητήσουν την τεκμηρίωση ή πρόσθετες πληροφορίες.

Οι κατασκευαστές είναι υποχρεωμένοι να συντάσσουν μια τεχνική τεκμηρίωση που να αποδεικνύει ότι ένα προϊόν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες απαιτήσεις. Ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπός του είναι υπεύθυνος για την τήρηση της τεχνικής τεκμηρίωσης τουλάχιστον για 10 έτη μετά την τελευταία ημερομηνία κατασκευής του προϊόντος, εκτός και αν η οδηγία ορίζει διαφορετικό χρονικό πλαίσιο.

Κάθε οδηγία καθορίζει το περιεχόμενο της τεχνικής τεκμηρίωσης για κάθε είδος προϊόντων. Εάν για το προϊόν ισχύουν περισσότερες από μία οδηγίες, πρέπει να συμπεριληφθούν όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες. Κατά κανόνα η τεκμηρίωση πρέπει να καλύπτει τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία του προϊόντος. Οι λεπτομέρειες που πρέπει να περιλαμβάνονται στην τεκμηρίωση εξαρτώνται από τη φύση του προϊόντος και τις τεχνικές παραμέτρους που είναι απαραίτητες για την απόδειξη της συμμόρφωσης του προϊόντος στις βασικές απαιτήσεις των οδηγιών ή στις προδιαγραφές των εναρμονισμένων προτύπων.

Η γλώσσα της τεχνικής τεκμηρίωσης είναι εξίσου σημαντική και πολλές οδηγίες απαιτούν τη σύνταξη της τεκμηρίωσης σε μια επίσημη γλώσσα του Κράτους Μέλους στο οποίο πραγματοποιούνται οι διαδικασίες συμμόρφωσης. Εάν μια οδηγία απαιτεί την ανάμειξη ενός Κοινοποιημένου Οργανισμού, η τεκμηρίωση πρέπει να συνταχθεί σε γλώσσα κατανοητή από τον οργανισμό, ακόμη και αν αυτό δεν αναφέρεται ρητώς στις Οδηγίες.

Επίσης, ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπός του πρέπει να συντάξει μια Δήλωση Συμμόρφωσης ΕΚ αμέσως μόλις το προϊόν είναι έτοιμο να κυκλοφορήσει στην αγορά. Η δήλωση πρέπει να περιέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες για τον προσδιορισμό των οδηγιών που ισχύουν για το προϊόν, τα στοιχεία επικοινωνίας με τον κατασκευαστή ή τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του και, εφόσον ισχύει, τον Κοινοποιημένο Οργανισμό και τις παραπομπές στα εναρμονισμένα πρότυπα ή άλλα κανονιστικά έγγραφα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ & ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης NOVACERT ΕΠΕ, ιδρύθηκε το 2001 με στόχο την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας σε ολόκληρο το φάσμα του αγροπεριβαλλοντικού τομέα, του κλάδου των τροφίμων και των γεωργικών βιομηχανιών.

Η NOVACERT αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο συμβουλευτικό φορέα στην ελληνική αγορά, προσφέροντας ολοκληρωμένες προτάσεις και πρωτοποριακές υπηρεσίες μέσω καινοτόμων τεχνολογιών, που διαρκώς προσδίδουν προστιθέμενη αξία και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον αγροπεριβαλλοντικό τομέα και τον κλάδο των τροφίμων της χώρας.

Η εξειδικευμένη τεχνογνωσία και η υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρει η εταιρεία, την έχει καθιερώσει σε ηγετική θέση στον τομέα της ολοκληρωμένης διαχείρισης καλλιεργειών, ανάπτυξης, εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης και διασφάλισης ποιότητας, καθώς επίσης και στη διαχείριση και υλοποίηση προγραμμάτων προβολής και προώθησης νωπών γεωργικών και μεταποιημένων προϊόντων. Παράλληλα, η εταιρεία διαθέτει μακρά εμπειρία στη σύνταξη, διαχείριση και υλοποίηση επενδυτικών και αναπτυξιακών σχεδίων και προγραμμάτων, καθώς επίσης και την εκπόνηση τεχνικοοικονομικών μελετών.

Η NOVACERT εξειδικεύεται στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών έρευνας, μελέτης, ανάπτυξης, εφαρμογής, υποστήριξης και βελτιωτικού σχεδιασμού συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης, διασφάλισης και διαχείρισης ποιότητας, συστημάτων ασφάλειας και υγιεινής, συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και συστημάτων βελτιστοποίησης βιομηχανικών διεργασιών.

Στο εύρος δραστηριοτήτων της, περιλαμβάνονται και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες προώθησης και προβολής νωπών γεωργικών και μεταποιημένων προϊόντων τόσο σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε Τρίτες χώρες. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρεία έχει διαχειριστεί και υλοποιήσει περισσότερα από 10 έργα για λογαριασμό μερικών από τους μεγαλύτερους εξαγωγικούς φορείς της χώρας.

Παράλληλα, διαθέτει τεράστια τεχνογνωσία στην σύνταξη, το συντονισμό

και την υλοποίηση ποικίλων επενδυτικών και αναπτυξιακών σχεδίων και μελετών τόσο στον πρωτογενή όσο και το δευτερογενή τομέα, στα πλαίσια των αναπτυξιακών νόμων και άλλων επιχειρησιακών προγραμμάτων της ΕΕ και των Υπουργείων Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων(Αρχείο Novacert ΕΠΕ).

4.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Η NOVACERT ιδρύθηκε το 2001 στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας από μία ομάδα επιχειρηματιών με στόχο μία ολοκληρωμένη παρέμβαση στη γεωργία, τα τρόφιμα, το περιβάλλον και τις γεωργικές βιομηχανίες μέσω της παροχής καινοτόμων υπηρεσιών και δράσεων.

Η έδρα της NOVACERT βρίσκεται στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας, όπου και στεγάζεται σε υπερσύγχρονες κτιριακές εγκαταστάσεις, ενώ συνεργάζεται με πληθώρα επιστημόνων όλων των θετικών κλάδων σε όλη τη χώρα έχοντας αναπτύξει ένα δυναμικό πανελλαδικό δίκτυο συνεργατών.

Η οργανωτική δομή της εταιρείας, όπως αυτή καταγράφεται και στο οργανόγραμμα που ακολουθεί, αποτελείται από τη Γενική Συνέλευση των Εταίρων το οποίο είναι το κυρίαρχο όργανο για τη λήψη των αποφάσεων που αφορούν την χάραξη επιχειρηματικής πολιτικής της εταιρείας. Αμέσως μετά ακολουθεί η Συνέλευση των Διαχειριστών.

Κάτω από την παραπάνω πυραμίδα διαμορφώνεται η λειτουργική δομή της εταιρείας με επικεφαλής τον Γενικό Διευθυντή της εταιρείας και ακολουθούν οι Διευθυντές των λειτουργικών διευθύνσεων της εταιρείας.

Σήμερα τη Διοίκηση της εταιρείας ασκεί η Συνέλευση των Διαχειριστών της που είναι οι κύριοι Ταμπαρόπουλος Αθανάσιος και Στεργίου Ιωάννης, ενώ ο Γενικός Διευθυντής της εταιρείας είναι ο κύριος Ταμπαρόπουλος Αθανάσιος.

Ακολουθούν οι λειτουργικές Διευθύνσεις της εταιρείας και τα επιμέρους τμήματα της:

- Εμπορική Διεύθυνση
 - Τμήμα Πωλήσεων

- Τμήμα Marketing
 - Τμήμα Έρευνας & Ανάπτυξης
- Διεύθυνση Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών
- Τμήμα Λογιστηρίου και Οικονομικών Υπηρεσιών
 - Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών και Προσωπικού
- Τεχνική Διεύθυνση Διαχείρισης Έργων Προώθησης και Προβολής
- Τεχνική Διεύθυνση Έργων & Υπηρεσιών
- Τμήμα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Καλλιεργειών
 - Τμήμα Ασφάλειας & Υγιεινής των Τροφίμων & Διαχείρισης Ποιότητας
 - Τμήμα Αναπτυξιακών και Επενδυτικών Μέτρων
 - Τμήμα Πειραματισμού

Όλο το στελεχιακό προσωπικό αποτελείται από εξέχοντες και εξειδικευμένους Οικονομολόγους, Γεωπόνους και Γεωτεχνικούς, οι οποίοι παρέχουν στους συνεργάτες και πελάτες της εταιρείας υπεύθυνες και αξιόπιστες υπηρεσίες. (Αρχείο Novacert ΕΠΕ).

4.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

4.3.1 ΕΥΡΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Οι προσφερόμενες υπηρεσίες της Novacert περιλαμβάνουν:

Την παροχή συμβουλευτικών και μελετητικών υπηρεσιών προβολής και προώθησης, καθώς επίσης και διαχείρισης, υλοποίησης και εκπαίδευσης σε ολόκληρο το φάσμα του αγροπεριβαλλοντικού τομέα, του τομέα τροφίμων και των γεωργικών βιομηχανιών.

Ειδικότερα η Novacert έχει αναπτύξει εξειδικευμένη τεχνογνωσία στους ακόλουθους τομείς:

- Υπεύθυνη Ανάπτυξη και Υποστήριξη Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Καλλιεργειών και Πρωτοκόλλων Ορθών Γεωργικών Πρακτικών (Agro2.1 & Agro2.2, Eurepgap, QS, TNC, IFA, SQF 1000), Συστημάτων και Πρωτοκόλλων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP, BRC, IFS, ISO 22000, SQF 2000), Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ISO 14001, EMAS) και Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας (ISO 9001).
- Παροχή Υπηρεσιών Προβολής και Προώθησης νωπών γεωργικών και μεταποιημένων προϊόντων με την υλοποίηση ποικίλων δράσεων όπως έρευνες αγοράς και σκοπιμότητας, media και marketing plans, συμμετοχή σε εθνικές και διεθνείς κλαδικές εκθέσεις, διοργάνωση ενημερωτικών, προωθητικών και διαφημιστικών ενεργειών, πραγματοποίηση ημερίδων και συνεδρίων γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος.
- Σχεδιασμό, Σύνταξη, Παρακολούθηση, Διαχείριση και Υλοποίηση επενδυτικών και αναπτυξιακών σχεδίων του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα των γεωργικών βιομηχανιών, στα πλαίσια Αναπτυξιακών Νόμων και Κοινοτικών ή Εθνικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- Υπεύθυνη εκπαίδευση από έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό.

- Τεκμηριωμένη ενημέρωση σε θέματα ICM/GAP/GMP/GHP και σε ζητήματα Εθνικής και Διεθνούς Νομοθεσίας.
- Συνεχή Πληροφόρηση του πελάτη καθώς και ετήσιο απολογισμό με πλήρη στατιστική ανάλυση αποτελεσματικότητας και προτάσεις για βελτίωση.
- Διενέργεια ενδεδειγμένων εσωτερικών επιθεωρήσεων και διαγνωστικών μελετών συμμόρφωσης με αναλυτικές εκθέσεις αξιολόγησης, προόδου και ανάλυσης αποτελεσμάτων.
- Χρήση εξειδικευμένου λογισμικού υποστήριξης, ανάλογα με τις απαιτήσεις του πελάτη.
- Δυνατότητα πιστοποίησης από αναγνωρισμένους ελληνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς πιστοποίησης.
- Εκπόνηση μελετών για αναγνώριση προϊόντων ΠΟΠ – ΠΓΕ – ΕΠΠΕ.
- Εκπόνηση εξειδικευμένων οικονομικοτεχνικών μελετών και συστημάτων επιχειρησιακού σχεδιασμού του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα των γεωργικών βιομηχανιών.
- Εκπόνηση μελετών, παρακολούθηση και υλοποίηση σχεδίων βελτίωσης και αναγνώρισης ομάδων παραγωγών και αξιοποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
- Διεξαγωγή εργασιών Σχεδιασμού, Ανάπτυξης, και Εγκαθίδρυσης εξειδικευμένων ιδιωτικών ή εθνικών προτύπων και πρωτοκόλλων Καλλιεργειών και Αγροτικών Προϊόντων (Αρχείο Novacert ΕΠΕ).

4.3.2 ΠΕΛΑΤΟΛΟΓΙΟ

Η NOVACERT αποτελεί τη μοναδική εταιρία του χώρου που έχει αναπτύξει πελατολόγιο σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια. Οι πελάτες της εκτείνονται από τον Έβρο έως την Κρήτη, ενώ παράλληλα σημαντική είναι και η δραστηριότητά της στην Κύπρο, μέσω θυγατρικής της εταιρείας. Διαθέτοντας ένα εκτεταμένο δίκτυο εξωτερικών επιστημονικών συνεργατών, η NOVACERT είναι σε θέση να προσφέρει τις υπηρεσίες της σε οποιοδήποτε νομό της χώρας.

Η πελατειακή βάση της εταιρίας συνίσταται σε:

- Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κοινής Ωφέλειας, Επιστημονικά Ινστιτούτα και Φορείς του ευρύτερου Δημόσιου τομέα
- Συνεταιρισμούς, Ομάδες Παραγωγών και Μεμονωμένους Παραγωγούς
- Γεωργικές Βιομηχανίες και Αγροτικές Επιχειρήσεις
- Βιομηχανία Τροφίμων και Επιχειρήσεις Παραγωγής, Επεξεργασίας, Αποθήκευσης και Εμπορίας Τροφίμων
- Χώρους Μαζικής Εστίασης και Ξενοδοχεία

Τέλος έχουν εκπονηθεί και πολυάριθμα συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης στην φυτική παραγωγή με βάσει τα πρότυπα AGRO 2.1. & AGRO 2.2. του Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π. – AGROCERT), καθώς και συστήματα εφαρμογής της Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (Good Agricultural Practice) με βάση το πρωτόκολλο GLOBALGAP.

Η εταιρεία NOVACERT ΕΠΕ είναι ανάδοχος και υλοποιεί τουλάχιστον 100 έργα / έτος που αφορούν στην καθιέρωση συστημάτων ποιότητας.

4.4 Έργα

Ενδεικτικά κάποια από τα έργα που έχει υλοποιήσει η εταιρεία σε βάθος χρόνου, είναι (www.novacert.gr):

4.4.1 Συστήματα Διαχείρισης Γεωργικής Παραγωγής - Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Καλλιεργειών (Eurepgar, Agro, Tesco's Nature Choice, IFS, SQF 1000)

- ΚΤΗΜΑ ΚΥΡ ΓΙΑΝΝΗ
- Κ.Α.Σ.Ο. ΑΛΜΜΕ
- Κ.Α.Σ.Ο. ΔΗΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
- QUALITYCERT LTD
- ΕΥΡΩΦΑΡΜ Α.Ε.
- NEFELI FRUIT Α.Ε.
- AGRITEX ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.
- AGRINO ΕΥ.ΓΕ. - ΠΙΣΤΙΟΛΑΣ Α.Ε.
- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΗΜΟΥ ΜΟΥΣΟΥΡΩΝ
- Α.Σ. ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ
- Α.Σ. "ΑΧΕΛΩΟΣ"

4.4.2 Ανάπτυξη - Σχεδιασμός - Σύνταξη εξειδικευμένων Πρωτοκόλλων Ποιότητας - Προδιαγραφών Γεωργικής Παραγωγής Ροδακίνου, Αμπελιού, Ελιάς, Κηπευτικών θερμοκηπίου

- Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π. - Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

4.4.3 Συστήματα Διαχείρισης Ασφάλειας και Υγιεινής Τροφίμων, Διαχείρισης Ποιότητας και Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (HACCP, ISO 22000, BRC, IFS, ISO 9001, ISO 14001, SQF 2000, QS)

- ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ (ΔΕΥΑΒ)
- AGRITEX ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.
- Κ.Α.Σ.Ο. ΑΛΜΜΕ
- Κ.Α.Σ.Ο.ΚΥΡΡΟΥ
- Α.Σ. ΑΜΜΟΥ "ΝΕΟΣ ΑΛΙΑΚΜΩΝ"
- Α.Σ. ΜΕΛΙΚΗΣ
- Α.Σ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ
- Α.Σ. ΑΧΕΛΩΟΣ
- NEFELI FRUIT Α.Ε.
- ΕΥΡΩΦΑΡΜ Α.Ε.
- ΑΛΑΛΙ Α.Ε.
- ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Ε.
- ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ Ε.Π.Ε.
- ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΗ ΕΛΛΑΔΟΣ Ε.Π.Ε.
- Α.Σ. "ΑΝΑΤΟΛΗ"
- ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ Ε.Π.Ε.
- Ε.Α.Σ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ
- Α.Σ. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΝΘΕΜΙΩΝ

4.4.4 Προώθηση Προϊόντων Ποιότητας

- Ε.Α.Σ. ΒΕΡΟΙΑΣ
- Ε.Α.Σ. ΝΑΟΥΣΑΣ
- Α.Σ. ΜΕΣΗΣ
- Α.Σ. ΜΕΛΙΚΗΣ
- Α.Σ. ΑΜΜΟΥ "ΝΕΟΣ ΑΛΙΑΚΜΩΝ"
- Α.Σ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ
- Α.Σ. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΝΘΕΜΙΩΝ
- Α.Σ. "ΑΧΕΛΩΟΣ"
- Α.Σ. ΡΑΧΗΣ ΠΙΕΡΙΑΣ "Ο ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ"
- ΕΥΡΩΦΑΡΜ Α.Ε.

Συμπεράσματα

Αναλύοντας τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την παρούσα εργασία καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα.

Αρχικά, αντιλαμβανόμαστε πως δεν υπάρχει ακριβής ορισμός για την έννοια της ποιότητας, αυτό όμως δεν υποβαθμίζει την αξία της στην αντίληψη του ενδιαφερόμενου πελάτη-αγοραστή, μάλιστα παίζει βασικό ρόλο στην αγοραστική του απόφαση. Στόχος λοιπόν των επιχειρήσεων στην επίτευξη του μεγαλύτερου μεριδίου αγοράς, είναι ένας συνδυασμός γρήγορης και άμεσης εξυπηρέτησης με κύριο κριτήριο πάντα την δημιουργία σχέσεων ποιότητας και εμπιστοσύνης.

Χαρακτηριστικό βοήθημα, για την επίτευξη των στόχων των εταιρειών, αποτελεί η πιστοποίηση της ποιότητας, η οποία επιτυγχάνεται μέσω των ενεργειών πολλών οργανισμών που ασχολούνται με την τυποποίηση, μια διαδικασία μέσω της οποίας δημιουργούνται πρότυπα, απαραίτητα για την πιστοποίηση της ποιότητας.

Εμβαθύνοντας στα συστήματα ποιότητας που δημιουργούνται μέσω της πιστοποίησης ποιότητας, κατανοούμε την σημαντικότητα αυτών τόσο στην επίτευξη των στόχων των επιχειρήσεων, όσο και στην τελική ικανοποίηση του πελάτη από τις προδιαγραφές του προϊόντων που επιλέγει να αγοράσει. Είναι κατανοητό, πως με το πέρασμα των χρόνων, οι απαιτήσεις των καταναλωτών, κυρίως στον τομέα της διάθεσης των τροφίμων, άλλαξαν με αποτέλεσμα την δημιουργία νέων συνθηκών για τις επιχειρήσεις, καθώς πλέον βασικότερο κριτήριο, αποτελεί “Η ασφάλεια των τροφίμων”.

Η διασφάλιση της υγιεινής των τροφίμων, επιτεύχθηκε με την δημιουργία του συστήματος HACCP και την εφαρμογή του σε κάθε επίπεδο παραγωγικής διαδικασίας, έτσι ώστε να εξασφαλίσει την ασφαλή διακίνηση των τροφίμων, από «αγρό μέχρι το πιάτο» του καταναλωτή.

Καθώς η αναγκαιότητα για πιστοποίηση και διασφάλιση της ποιότητας αυξάνεται, οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων προς τον καταναλωτή, αυξάνονται και αυτές αναλόγως. Αυτό καθιστά αναγκαία την δημιουργία νέων προτύπων ανά κατηγορία

παροχής υπηρεσιών, αλλά και την καταγραφή οδηγιών πιστοποίησης, κατά κύριο λόγο στον τομέα των τροφίμων και της τροφοδοσίας

Κάποια από τα βασικά πρότυπα που χρησιμοποιούνται και εφαρμόζονται στην πράξη είναι:

- SA 8000: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ
- BRC: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ BRITISH RETAIL CONSORTIUM
- IFS: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ INTERNATIONAL FOOD STANDARD
- ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
- GLOBALGAP GR IFA 3.0: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
- ISO 15161: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ISO 9001 ΣΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ
- ISO 22000: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
- UNI 10854: ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ HACCP.
- UNI EN 15593: ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
- No GMO PRODUCT: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΗ ΓΕΝΕΤΙΚΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
- ISO 22005:2007: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ
- PDO: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ «ΠΟΠ»
- IGP: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΝΔΕΙΞΗΣ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ «ΠΓΕ»
- STG: REGISTRATION ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΕΓΓΥΗΜΕΝΑ «ΕΠΠΕ»
- FOS: FRIEND OF THE SEA ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ «ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ»

Καθένα από αυτά τα συστήματα, εξασφαλίζει με την δική του δυναμική το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα πιστοποίησης της ποιότητας, καλύπτοντας έτσι την υποχρέωση των επιχειρήσεων απέναντι στους πελάτες, για την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση και ασφάλεια τους.

Έχοντας αναπτύξει την αναγκαιότητα της ύπαρξης των συστημάτων ποιότητας, τόσο από την μεριά των κατασκευαστών, όσο και από τη μεριά των καταναλωτών, αντιλαμβανόμαστε πως υπάρχει ένα νομικό πλαίσιο που πρέπει να τηρηθεί και αυτό περιλαμβάνει τις νομικές υποχρεώσεις των κατασκευαστών, καθώς και των εισαγωγέων και διανομέων.

Υιοθετώντας την σήμανση CE σε κάθε προϊόν που διακινείται, κατακτιέται νόμιμα το άνοιγμα νέων αγορών, σύμφωνα με την νομοθεσία της ΕΕ καθώς και η προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Ένα προϊόν με την σήμανση CE, ελέγχεται και αξιολογείται σύμφωνα πάντα με τις σχετικές οδηγίες της ΕΕ, έτσι ώστε να καταστεί ικανό και ασφαλές προς διακίνηση, με σκοπό πάντα να καταλήξει στο “καλάθι” του καταναλωτή.

Απαραίτητη όμως κρίνεται και η διασφάλιση της συμμόρφωσης των προϊόντων που προέρχονται από τρίτες χώρες, μέσω των εισαγωγέων-διανομέων. Γι’ αυτόν τον λόγο, απαιτείται και εκεί η σήμανση CE που υποδηλώνει και εξασφαλίζει ότι τα προϊόντα που θα κυκλοφορήσουν στην αγορά ικανοποιούν όλες τις ισχύουσες απαιτήσεις και δεν συνιστούν κίνδυνο για το κοινό της Ευρώπης.

Η ύπαρξη «Κοινοποιημένων Οργανισμών», οι οποίοι αναλαμβάνουν το έργο διεκπεραίωσης της διαδικασίας ελέγχου σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν έχουν την δυνατότητα ανάθεσης αυτού σε κάποιον εξωτερικό οργανισμό, αποτελεί ένα διάλογο επίτευξης της συμμόρφωσης των προϊόντων σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ. Αυτή η διαδικασία καθιστά μια επιχείρηση-κατασκευαστή, ικανή μετά από ελέγχους που διενεργούνται να εκδώσει τη Δήλωση Συμμόρφωσης ΕΚ και να τοποθετήσει την σήμανση CE στο προϊόν που επιθεωρήθηκε, να διακινήσει ασφαλή προς το δημόσιο συμφέρον προϊόντα. Παράλληλα, η ύπαρξη εναρμονισμένων προτύπων, δημιουργεί μια νέα δυνατότητα στον κατασκευαστή να ακολουθήσει έναν δρόμο που συμβαδίζει με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές οδηγίες και τις νέες εξελίξεις και τεχνολογίες. Αποτελεί ακόμη έναν αξιόπιστο τρόπο διασφάλισης της συμμόρφωσης, αν και δεν είναι υποχρεωτικός.

Έτσι, μέσω αυτών των ενεργειών που είναι απαραίτητο να ακολουθηθούν και να τηρηθούν, επιτυγχάνεται η προστασία του δημοσίου συμφέροντος και κατά την διάρκεια αυτών των διαδικασιών, διαφαίνεται η αναγκαιότητα της ανάμιξης των κατάλληλων ατόμων σε κάθε επίπεδο της διαδικασίας συμμόρφωσης. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, την σύνταξη μιας τεχνικής τεκμηρίωσης που αποδεικνύει εν τέλει ότι όλες οι διαδικασίες ακολουθούνται σωστά και διαδοχικά, έτσι ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα της ορθής συμμόρφωσης των προϊόντων.

Μια εταιρεία ηγέτης στον τομέα της πιστοποίησης, η NOVACERT ΕΠΕ, αποδεικνύει πως το έργο της πιστοποίησης των προϊόντων, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ασφαλή διακίνηση τους όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε όλο τον κόσμο. Έχοντας, μακρά εμπειρία στον τομέα της ολοκληρωμένης διαχείρισης καλλιεργειών, ανάπτυξης, εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης και διασφάλισης ποιότητας, καθώς επίσης και στη διαχείριση και υλοποίηση προγραμμάτων προβολής και προώθησης νωπών γεωργικών και μεταποιημένων προϊόντων, αποδεικνύει ότι το εύρος των εργασιών της καλύπτει κάθε επίπεδο διαδικασίας. Παράλληλα, η τεράστια τεχνογνωσία στην σύνταξη, το συντονισμό και την υλοποίηση ποικίλων επενδυτικών και αναπτυξιακών σχεδίων και μελετών τόσο στον πρωτογενή όσο και το δευτερογενή τομέα, στα πλαίσια των αναπτυξιακών νόμων και άλλων επιχειρησιακών προγραμμάτων της ΕΕ και των Υπουργείων Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, την καθιστά ικανή να κατακτήσει ένα μεγάλο μερίδιο αγοράς και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον αγροπεριβαλλοντικό τομέα και τον κλάδο των τροφίμων της χώρας.

Τελικά, η αναγκαιότητα της πιστοποίησης-σήμανσης των προϊόντων, αποτελεί όχι μόνο βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων μιας επιχείρησης, αλλά κυρίως για την ασφάλεια του δημοσίου συμφέροντος και του καταναλωτή αντίστοιχα. Είναι μια διαδικασία υποχρεωτική και αναγκαία από την μεριά των κατασκευαστών, με μακροχρόνιο όμως κέρδος, αν επιτευχθεί. Τόσο για τις επιχειρήσεις, καθώς καταφέρνουν να κατακτήσουν ένα μεγάλο μερίδιο αγοράς, αληθές παράδειγμα αποτελεί η εταιρεία NOVACERT ΕΠΕ, όσο και για τον καταναλωτή, ο οποίος δημιουργεί σχέσεις εμπιστοσύνης και ποιότητας με την επιχείρηση που του παρέχει ένα ασφαλές προϊόν και είναι και ο κύριος παράγοντας ανάπτυξης του εμπορικού κόσμου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξένη

- ANSI/ASQC, (1978). Definitions, Symbols, Formulas, and Tables for Control Charts (Milwaukee: American Society for Quality Control).

- Beggs, C. (2002). Energy: Management, Supply and Conservation, Elsevier Science, Butterworth-Heinemann.

- Berger, Charles; Blauth, Robert; Boger, David; Bolster, Christopher; Burchill, Gary; DuMouchel, William; Pouliot, Fred; Richter, Reinhard; Rubinoff, Allan; Shen, Diane; Timko, Mike; Walden, David. "Kano's Methods for Understanding Customer-defined Quality", In: Center for Quality Management Journal, Vol. 4 (Fall 1993), pp. 3 - 36.

- Bühner, R. (1997). Der Mitarbeiter IM Total Quality Management.

- Cozzens S., 2005, "Evaluating the distributional consequences of science and technology policies and programs", Research Evaluation, vol 14, no2, Beech Tree Publishing.

- Galli A., Bertoldi A. (2002) "Igiene degli Alimenti e HACCP" – EPC libri.

- Garcia Martinez, M., Poole, O., 2004. Developments In fresh produce supply chain management: Implications for different stakeholders. In: Schiefer, g.,

Rickert, U. (Eds.), *Quality Assurance, Risk Management and Environmental Control in Agriculture and Food Supply Networks*, vol. A. Universitat Bonn-ILB, Bonn, pp. 315 – 323.

- Garvin, D.A. (1988). *Managing Quality: The Strategic and Competitive Edge*.

- Hung, B.N. (2003). *Assessment the effect of ISO certificate on performance of companies in Hochiminh City*. Ho Chi Minh City, Vietnam: Department of Science, Technology, and Environment, HCMC.

- I.S. EN 16001:2009. *Energy Management Systems – requirements with guidance for use*, The National Standards Authority of Ireland, 2009.

- Madaro Ottavia & Serra Amedeo (2004) *Il sistema H.A.C.C.P.*

- Manikas I., Terry I. (2009). A case study assessment of the operational performance of a fresh produce distribution centre in the UK, *British Food Journal*, pp 421-435.

- Mathews, B. P., Ueno, A., Kekale, T., Repka, M., Pereira, Z. L. and Silva, G. (2001). European quality management practices: The impact of national culture, *International Journal of Quality & Reliability Management*, 18, 692-707.

- Moeller, K., 2004. Reducing the use of methyl bromide via EurepGAP – The private sector holistic approach. *Proceedings of Fifth International Conference on Alternatives to Methyl Bromide*. Lisbon Portugal, 27-30 Sept. 2004, pp. 247-252.

- O'Connell, R. (2004). Making the case for OHSAS 18001: A Leading Registrar Argues that OHSAS 18001 is emerging as the standard of choice for companies seeking to implement a comprehensive safety management system. Here's why, Occupational Hazards, 66.

- Ronald, Pamela (2011). "Plant Genetics, Sustainable Agriculture and Global Food Security".

- Sampaio P, 2008, Sampaio, P, Saraiva, P & Rodrigues, A 2009, 'ISO 9001 certification research: Questions, answers and approaches', International Journal of Quality & Reliability Management, vol. 26, no. 1, pp. 38-58.

- Shewhart, W. A. (1931). Economic control of quality of manufactured product. D. Van Nostrand Company.

- Social Accountability International (SA-I) Social Accountaability SA 8000:2001, SAI

- Social Accountability International (SA-I) Social Accountaability SA 8000:2008, SAI

- Taghuchi, G. (1986). Introduction to Quality Engineering, Asian Productivity Organization, White Plains, New York.

- Thompson Steven K. (2012) Sampling, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken. New Jersey.

- UNI EN 15593:2008, UNI Ente Nazionale Italiano di Unificazione, Imballaggi -Gestione dell'igiene nella produzione di imballaggi destinati ai prodotti alimentari Requisiti.

Ελληνική

- Αρβανιτογιάννης, Ι. & Τζούρος, Ν. (2006). Το νέο πρότυπο ποιότητας & ασφάλειας τροφίμων ISO 22000-Παρουσίαση & Ερμηνεία, Εκδόσεις Σταμούλη.
- Σακκάς, Ν. (2001). Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001 & EMAS, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, Τ.Ε.Ι. Κρήτης.
- Αρχείο NOVACERT Ε.Π.Ε.

Ηλεκτρονικές Πηγές

- www.iso.org
- www.elot.gr
- www.philipcrosby.com
- www.isixsigma.com
- subirchowdhury.com
- www.juran.com
- robertpirsig.org
- asq.org
- www.druckerinstitute.com
- www.druckerinstitute.com
- www.geraldmweinberg.com
- www.cen.eu
- www.cenelec.eu
- www.etsi.org
- www.novacert.gr